

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a Baranya Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének
ellenőrzéséről (43/2)

1154

2011. december

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3010-10/2011.

Témaszám: 1015

Vizsgálat-azonosító szám: V056002

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Varga Sándor

számvevő igazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Renkó Zsuzsanna

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

dr. Láng Ágnes

számvevő

Pappné dr. Szamosi

Éva

számvevő tanácsos

Alexovics Ágota

számvevő tanácsos

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe

sorszám

Jelentés a Baranya Megyei Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2009. évi ellenőrzéséről

0931

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	12
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	17
1. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai	17
2. Pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása	20
2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása	23
2.2. Az Önkormányzat bevételei alakulása	27
2.3. Az Önkormányzat kiadásai alakulása	30
3. Kötelezettségek bemutatása	35
3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek	35
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek	40
3.3. Egyéb kötelezettségek	41
4. A pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések	42
5. A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2009. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok hasznosulása	49

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet Működési és felhalmozási hiány/többlet alakulása (1 oldal)
2. a. számú melléklet Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között (2 oldal)
2. b. számú melléklet Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között (1 oldal)
3. számú melléklet Az Önkormányzat 2007-2010. években megvalósított, illetve 2010. december 31-én fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése (4 oldal)
4. számú melléklet Baranya Megyei Közgyűlés elnökének észrevétele
5. számú melléklet Baranya Megyei Közgyűlés elnökének észrevételére adott válasz

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ tv.	az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény (2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. LXVI. törvény)
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény

Szórövidítések

APEH	Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (2011. január 1-jével Nemzeti Adó- és Vámhivatal)
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
BMÖ	Baranya Megyei Önkormányzat
DDOP	Dél-dunántúli Regionális Operatív Program
EDP hiány/egyenleg	Uniós módszertan szerinti maastrichti kritériumoknak megfelelő számítás szerinti hiány/egyenleg
EKF	Európa Kulturális Fővárosa
EU	Európai Unió
GDP	Bruttó hazai termék
HEFOP	Humán erőforrások fejlesztése Operatív Program
Hivatal	Baranya Megyei Önkormányzati Hivatal
Illetékhivatal	Baranya Megyei Illetékhivatal
Kórház	Baranya Megyei Kórház
Közyűlés	Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
OEP	Országos Egészségbiztosítási Pénztár
Önkormányzat	Baranya Megyei Önkormányzat
SNA	SNA System of National Accounts, azaz Nemzeti Számlák Rendszere.
szja	Személyi jövedelemadó
SzMSz	Baranya Megyei Önkormányzat 3/2007. (III. 24.) számú rendelete az Önkormányzat és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról
TÁMOP	Társadalmi Megújulás Operatív Program

JELENTÉS

a Baranya Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2011. évtől érvényes stratégiája új irányt szabott a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésében is. Az ÁSZ – küldetése és jövőképe szerint – szilárd szakmai alapokra támaszkodva értékteremtő ellenőrzéseivel és helyzetelemzéseivel az államháztartás egészében, így a helyi önkormányzati alrendszerben is elő kívánja segíteni a közpénzek és a közvagyon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes hasznosítását. E folyamat részeként – a 2010. évi államháztartási hiány alakulásának összetevőire is figyelemmel – megkezdődött az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetelemzése.

Az NGM 2011 áprilisában közzétett adatai szerint¹ a 2010. évi 1036,2 milliárd Ft összegű, 3,8%-os EDP (maastrichti kritériumok szerinti, Túlzott Hiány Eljárás keretében kimutatott) hiánycél nem volt tartható, az önkormányzati alrendszer tervezett meghaladó hiánya miatt a GDP arányában kifejezett államháztartási hiány 4,2%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok költségvetési jelentése szerint 2010. első három negyedév végén az önkormányzati alrendszer pénzforgalmi hiánya 97 milliárd Ft volt a tervezett éves mérték 51%-át érte el. Bár az elmúlt években kiugróan magas hiány halmozódott fel az utolsó negyedévben, a 97 milliárd Ft-os szeptember végi hiány nem indokolta az önkormányzati alrendszer 190 milliárd Ft-ra becsült éves hiányának felülvizsgálatát. A tervezett hiány túllépése, az utolsó negyedévi 150 milliárd Ft-os pénzforgalmi hiány nem volt realisan feltételezhető. A helyi önkormányzatok januári gyorsjelentése szerint a pénzforgalmi hiány 247,7 milliárd Ft-ot tett ki. A tervezettnél nagyobb önkormányzati pénzforgalmi hiány kialakulásában – az NGM által az éves költségvetési beszámoló elkészítéséhez kiadott tájékoztató szerint – az iparüzési adó elmaradása, a gépjárműadó, az illetékek és más bevételek tervezettnél alacsonyabb összegben teljesülése volt a meghatározó.

A megyei önkormányzatok kötelező feladatellátását többlépcsős törvényi előírások határozzák meg. A feladatokra vonatkozó szabályozás első szintjét az

¹ NGM Tájékoztató Magyarország Strukturális Reformprogramjának végrehajtásáról (2011. április 1). A Tájékoztató évente két alkalommal – április és október hónapban – jelenik meg.

Ötv.², a második szintet a hatásköri³, a harmadik szintet a további ágazati, szakmai törvények (egyebek mellett az oktatási, egészségügyi, szociális) adják.

A megyei önkormányzatok a feladatellátás és a központi forráselosztás tekintetében sajátos helyet foglalnak el a helyi önkormányzati rendszerben. A megyei önkormányzat **kötelező feladatainak** egy része – így a megyében lévő természeti és társadalmi muzeális emlékek, a történeti iratok gyűjtése, őrzése, tudományos feldolgozása, a megyei könyvtári szolgáltatás, a pedagógiai és közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás, a megyei testnevelési és sportszervezési feladatellátás, a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítése, a gyermekvédelmi- és szociális szakellátás – az **Ötv-ből** közvetlenül levezethető kötelezettség.

A középiskolai, szakiskolai, és kollégiumi ellátás, a fogyatékos gyermekek oktatása, nevelése, gondozása az **ágazati törvény** szerint a megyei önkormányzat kötelező feladata. Azonban, ha a települési önkormányzat lát el ilyen feladatot, és arról lemond, a megyei önkormányzatnak a feladatot át kell vennie. Így a megyei önkormányzatok által ellátandó kötelező közszolgáltatások ellátásának mértékére a települési önkormányzatok döntései jelentősen kihatnak.

Az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátás biztosítása akkor képezi a megyei önkormányzat feladatát, ha az önkormányzati vagyon kialakításáról szóló törvényben⁴ a feladat ellátásához szükséges vagyont az önkormányzat a tulajdonába kapta.

Az **önként vállalt** feladat ellátására – mivel annak vállalása a kötelező feladatok ellátását nem veszélyeztetheti – a kötelező közszolgáltatások mértékének alakulása lényegi hatással van.

A feladat és hatáskör telepítés sajátosságai mellett a megyei önkormányzatok kialakított forrásszerkezete és a forrásszabályozásból következő szűk mozgáster, a központi költségvetéstől való erőteljes függősége is determinálja az önkormányzatok feladatellátásra vonatkozó döntéseit.

A 2007-2010. években az önkormányzati feladatok ellátásának keretét biztosító **forrásszabályozás** – ennek részeként az illetékbevételekből és a személyi jövedelemadóból való részesedés szabályai – a megyei önkormányzatok vonatkozásában nem változtak:

- A megyei önkormányzatok saját bevételein belül az **illetékbevételek** döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, és egyes illetékkedvezmények bevezetése következtében – megyénként differenciált mértékben ugyan, de – 2010-re általánosan visszaestek. A **2010. évben** befolyt **39,2 milliárd Ft** illetékbevétel a 2006. évben realizált 71,1 milliárd Ft illetékbevétel alig több mint 55%-a volt. A kieső bevételek pótlására az önkor-

² Ötv. 69-70. §-ai

³ a Htv.

⁴ Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény

mányzati alrendszer szintjén történtek intézkedések, 2010-ben 5 milliárd Ft-ot, 2011-ben 1,2 milliárd Ft-ot ellentételezett a központi költségvetés. Az illetékbevételt a megyei önkormányzatok a saját folyó bevételeik között számolják el⁵.

Az illetékek kivetésének és beszedésének joga 2006. december 31-ig a megyei önkormányzatok feladata volt. A 2007. évtől a megyei illetékhivatalok illetékbeszedési feladatait az APEH vette át⁶. Az önkormányzati illetékrészesedési szabályok változatlanok maradtak, azonban az illetékbeszedés költségeit az önkormányzatok illetékbevételeiből átlagos (a Fővárosnál 4,0%-os, a megyei és megyei jogú városi önkormányzatnál 8,5%-os) kulcsot alkalmazva vonták le. E döntés következtében azon megyei önkormányzatok, amelyek a 8,5%-os költségnél kedvezőbb költségszint mellett látták el korábban ezt a feladatot, kedvezőtlenebb helyzetbe kerültek.

- Az önkormányzati alrendszer **személyi jövedelemadó**ból való részesedésének makroszintű szabályozása nem változott 2007-2010 között⁷. A helyi önkormányzatokat normatív módon megillető 32%-os részesedés visszaosztásának részletszabályai azonban a megyei önkormányzatok számára – a reálgazdaság kedvezőtlen irányú folyamatai, és az államháztartás egyensúlyi helyzetére tekintettel elrendelt kormányzati intézkedések miatt – megszorító intézkedéseket jelentettek. Összesen 17 milliárd Ft – 2007-ben 10 milliárd Ft, 2010-ben további 7 milliárd Ft – szja-t vontak ki a megyei önkormányzatok gazdálkodási köréből⁸. Az átengedett személyi jövedelemadó a megyei önkormányzatok egyik bevétele.

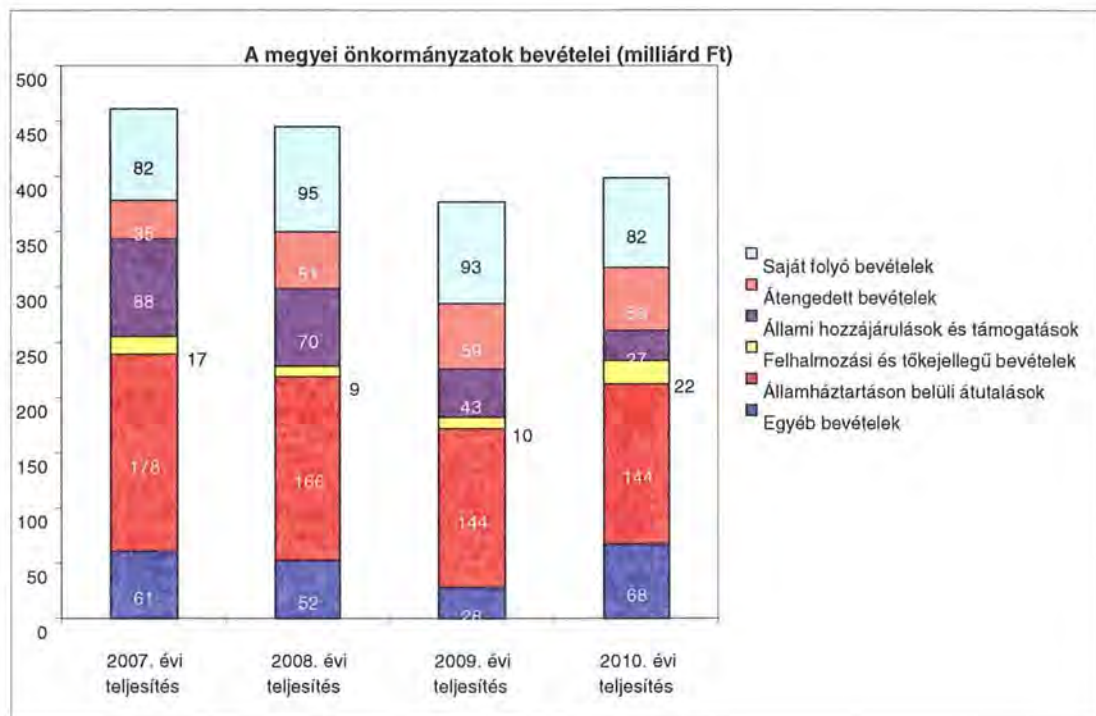
A megyei önkormányzatok 2007-2010 között rendelkezésre álló forrásait az alábbiakban mutatjuk be:

⁵ A megyei önkormányzatok illetékbevételei az önkormányzati alrendszer saját folyó bevételeiből 2007-ben 35,9 milliárd Ft-ot (61,4%-ot), 2008-ban 41,5 milliárd Ft-ot (61,7%-ot), 2009-ben 36,5 milliárd Ft-ot (62,5%-ot), 2010-ben 25,1 milliárd Ft-ot (64,1%-ot) tettek ki.

⁶ Az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2006. évi LXI. törvény 115. §-a, amely az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 73. §-át módosította.

⁷ A megyei önkormányzatok személyi jövedelemadó részesedése az önkormányzati alrendszer átengedett bevételeiből 2007-ben 34,7 milliárd Ft-ot (7,0%-ot), 2008-ban 51,2 milliárd Ft-ot (9,2%-ot), 2009-ben 59,2 milliárd Ft-ot (9,3%-ot), 2010-ben 56,3 milliárd Ft-ot (8,3%-ot) tett ki.

⁸ A megyei önkormányzatok szja kiegészítése háromelemű. A tételes, minden megyére egységesen meghatározott összeg – az adott évek költségvetési törvényeinek 4. sz. mellékletében meghatározottak szerint – 2006-ban 593 millió Ft, 2007-ben és 2008-ban egyaránt 355 millió Ft, 2009-ben 370 millió Ft volt. A megye népességszáma után járó kiegészítés a 2006. évi 208 Ft/fő összegről 2010-re 120 Ft/fő-re, a megyei intézmények ellátottjai után járó kiegészítés 42 236 Ft/ellátottról 20 755 Ft/ellátottra csökkent.

A megyei önkormányzatok saját folyó bevételeinek részaránya – amelyek főbb elemei: az intézményi térítési díjak, az illetékbevétel, a kamatbevételek – a 2007. évi összbevételen (461 milliárd Ft) belül 17,9% volt, amely 2010-re annak ellenére 20,6%-ra nőtt, hogy az összege 82 milliárd Ft maradt. Ennek oka az volt, hogy az összbevétel a 2007. évi 461 milliárd Ft-ról 2010-re 399 milliárd Ft-ra csökkent.

Az átengedett bevételek, amelyek a megyei önkormányzatoknál a személyi jövedelemadóval való részesedést jelentették, az összbevételen belül a 2007. évi 35 milliárd Ft-ról 56 milliárd Ft-ra nőttek.

Az állami hozzájárulások és támogatások – amelyek főbb elemei: az ellátotti létszámhoz kötődő normatív állami hozzájárulások, központosított, fejezeti szinten kezelt célelőirányzatból juttatott működési és fejlesztési támogatások – a 2007. évi 88 milliárd Ft-ról (19,1%-os részarányról) 2010-re 27 milliárd Ft-ra (6,8%-os részarányra) estek vissza.

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek – tárgyi eszközök (ingatlanok és ingóságok), föld és immateriális javak, részesedések értékesítése, EU-tól átvett pénzeszközök – a 2007. évi 17 milliárd Ft-ról (3,6%-os részarányról) 2010-re 22 milliárd Ft-ra (5,4%-ra) emelkedtek.

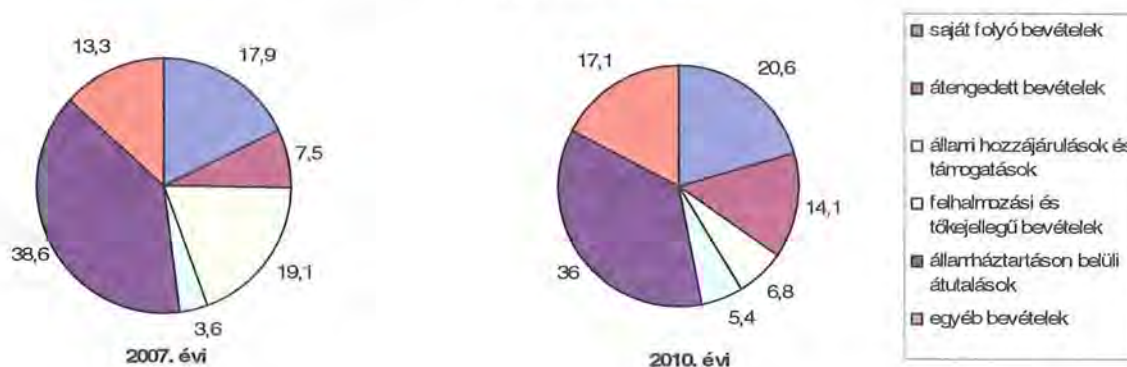
Az államháztartáson belüli átutalások részesedése 2007-ben 178 milliárd Ft volt. 2010. év végére 34 milliárd Ft-tal csökkent, részaránya 38,6%-ról 2,6 százalékpontos csökkenés után 2010-ben 36%-ra változott. Ez a bevételi kategória tartalmazza az egészségbiztosítási és egyéb elkülönített állami pénzalapoktól átvett forrásokat. A 2010-ben e címen elszámolt bevétel 144 milliárd Ft volt.

A megyei önkormányzatok központi költségvetésből származó bevételeinek összege 2007-ben 400 milliárd Ft volt, amely 2010. évre 331 milliárd Ft-ra (az időszak alatt összesen 69 milliárd Ft-tal) 17,3%-kal csökkent.

Az egyéb, pénzmaradványból, vállalozási bevételekből, államháztartáson kívülről származó átutalásokból, a hitelekből, a hosszú és rövid lejáratú értékpapírok értékesítéséből származó bevételek részesedése a 2007-2010. évek viszonylatában 13,3%-ról 17,1%-ra emelkedett. Ez utóbbiak 2010. évi beszámoló szerinti összevont teljesítése 68 milliárd Ft volt⁹.

Mindezeket figyelembe véve 2007-ben és 2010-ben a megyei önkormányzatok forrásösszetételének megoszlását az alábbi ábra szemlélteti:

A megyei önkormányzatok 2007. és 2010. évi forrásainak megoszlása (%ban)

Annak ellenére, hogy a megyei önkormányzatok kötelezően ellátandó feladataikat 2007-hez képest kevesebb intézményben, csökkenő foglalkoztatotti létszám mellett végezték¹⁰, a jelentős bevételkiesést a – szervezési intézkedések hatására – csökkenő ráfordítások nem tudták kompenzálni. Az ellátottak száma – a szociális, gyermekvédelmi ágazat bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményeit kivéve – eltérő mértékben ugyan, de minden ágazatban évről évre csökkent, amely a fajlagos hozzájárulások csökkenésével együtt a normatív állami hozzájárulás arányának visszaeséséhez vezetett.

A 2007-2013-as időszakra meghirdetett, vissza nem térítendő EU-s fejlesztési forrásokhoz való hozzájutás lehetősége felerősítette az önkormányzati alrendszer fejlesztési igényeit. A fokozott fejlesztési tevékenység a felhalmozási bevételek és kiadások egyensúlyának megbomlásán¹¹ túl a jelentkező jövőbeni fenn-

⁹ Az egyéb bevételek összege 2007-2010 között eltérő módon változott, 2007-ben 61 milliárd Ft volt, 2008-ban 52 milliárd Ft-ra, 2009-ben 28 milliárd Ft-ra esett vissza, majd 2010-ben ismét - 68 milliárd Ft-ra - emelkedett.

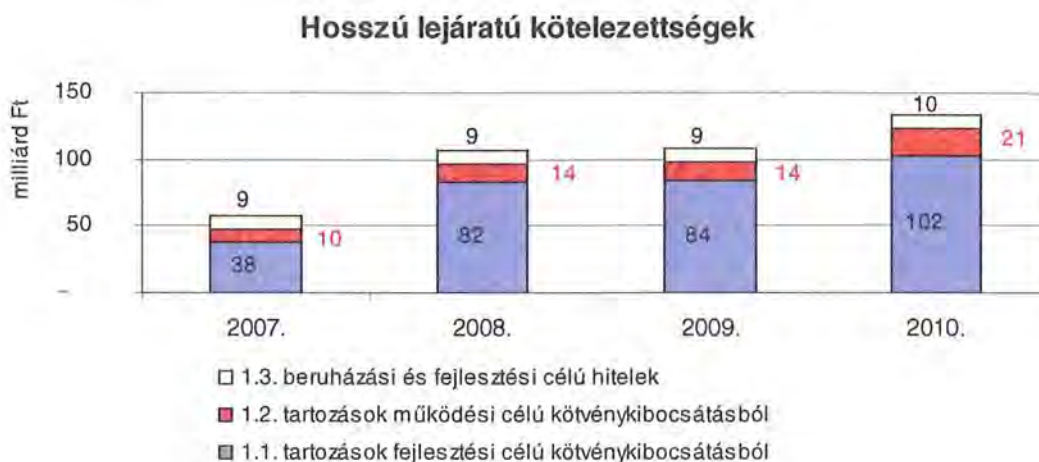
¹⁰ a BM által 2010 decemberében elvégzett felmérés adatai szerint

¹¹ Az önkormányzati alrendszerben – az éves zárszámadási törvényjavaslatok általános indokolása, X. Helyi önkormányzatok gazdálkodása fejezet szerint – a felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege 2007-ben 142,4 milliárd Ft, 2008-ban 112,3 milliárd Ft, 2009-ben 234,5 milliárd Ft hiányt mutatott.

tartási kötelezettség miatt tovább terhelhetik az önkormányzatok költségvetését.

A **megyei önkormányzatok** felhalmozási és működési célú **pénzügyi és szállítói kötelezettségeinek állománya** a vizsgált időszakban erőteljesen növekedett.

A hosszú lejáratú kötelezettségeket a következő ábra szemlélteti:

A hosszú lejáratú kötelezettségek mellett az időszakban a 2007. évi 22 milliárd Ft-ról 24 milliárd Ft-ra (8,8%-kal) növekedett az áruszállításból származó szállítói kötelezettségek állománya.

A mérlegben kimutatott kötelezettségek állománya mellett az elhasználandó eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs (felújítási) alap képzésének¹² elmaradása további problémákat vetít előre. A megyei önkormányzatok beszámolójelentéseinek összegzése szerint 2007-ben még az elszámlolt értékcsökkenés 90%-ának megfelelő összeget fordítottak felújítási célokra, 2009-ben ez az arányszám már csak 16,5% volt. Ez maga után vonta a feladatellátást kiszolgáló tárgyi eszközök állagának erőteljes romlását.

Az ÁSZ a 2011. évi ellenőrzési tervében a 43. számú, az „Önkormányzatok gazdálkodási rendszerének ellenőrzése” részeként egyidőben, egymással párhuzamosan tekinti át és elemzi az önkormányzati alrendszer középszintjét jelentő 19 megyei önkormányzat pénzügyi helyzetét. A gazdálkodás szabályszerűségét az ÁSZ előző évek során ellenőrizte a megyei önkormányzatoknál is, ezért jelen vizsgálatunk erre nem tér ki.

A jelentés a megyei önkormányzatok sajátos feladatellátási és forrásszabályozási helyzetére tekintettel a megyei önkormányzatok pénzügyi helyzetét, illetve az ezzel összefüggő korábbi ÁSZ javaslatok megvalósítását mutatja be.

¹² Erre a jelenlegi szabályozási környezetben nem kötelezi semmilyen előírás az önkormányzatokat.

Az ellenőrzés a 2007. január 1. – 2011. március 31. közötti időszakot ölelte fel.

A vizsgálat jogszabályi alapját 2011. július 1-je előtt az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5), (6) és (9) bekezdéseiben, az Ötv. 92. § (1) bekezdésében és az Áht. 104. § (3) bekezdésében, 2011. július 1-jét követően az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. § (3) bekezdésében, az 5. § (2)-(6) bekezdéseiben és az Áht. 120/A. § (1) bekezdésében foglalt előírások képezték.

Baranya megye országos és régióon belül elfoglalt helyzetét 2010. december 31-én az alábbi mutatók szemléltetik (megyei jogú városokkal együtt):

Index: az előző év azonos időszak (időpontja)=100,0

Mutató megnevezése	Baranya megye	Dél-dunántúli régió	Országos
Népesség száma (ezer fő)*	391	940	9 986
Népesség változás indexe (%)	99,3	99,2	99,7
Az ipari termelés volumenindexe (%)	98,4	113,6	110,7
Egy lakosra jutó ipari termelési érték (ezer Ft)	710,5	1 101,0	2 044,4
Ezer lakosra jutó vállalkozások száma (db)	148	156	165
A beruházások egy lakosra vetített teljesítményértéke (millió Ft)	227,0	270,1	304,7
Foglalkoztatási arány (%)	47,4	46,8	49,5
Munkanélküliségi ráta (%)	13,7	12,3	10,8
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete (Ft)	117 512	114 855	132 628
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresetének indexe (%)	107,0	107,0	106,9

Ebből Pécs Megyei Jogú Város népessége: 153 481 fő

A táblázatban feltüntetett adatok azt jelzik, hogy Baranya megye a gazdaság helyzetét reprezentáló egyes mutatók mindegyike tekintetében elmarad az országos jellemzőktől és a Dél-dunántúli régióon belül elfoglalt helyzete sem mutat kedvezőbb képet. Csupán a foglalkoztatási arány és az alkalmazásban élők havi nettó átlagkeresete haladja meg a régiós átlagot, de az országos értékeket e mutatók sem érik el.

A megyében 301 települési 1 megyei jogú városi, 13 városi, 3 nagyközségi és 284 községi – önkormányzat működött.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

Az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján 2010-ben 16 251 millió Ft összes költségvetési kiadásából 99%-ot **kötelező feladatai** ellátására fordított. Az Önkormányzat **önként vállalt feladatai** az SzMSz-ben meghatározottaknak megfelelően, kiemelten a kultúra, művészeti, szórakoztató és szabadidős tevékenységhez, egyes idegenforgalmi, turisztikai, kiadvány szerkesztési szolgáltatások szervezéséhez kapcsolódtak, valamint támogatást nyújtott civil szervezetek, alapítványok, gazdasági társaságok működéséhez, összesen 156 millió Ft összegben. Az Önkormányzat SzMSz-e a kötelező közszolgáltatási feladatokat, és azok ellátásának szervezeti keretét általános jelleggel, a vonatkozó jogszabályokra hivatkozással határozta meg.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait 2007. január 1-jén kiemelten a Hivatallal és 21 intézménnyel, egy társulással, három többségi tulajdonú gazdasági társasággal, egy nem többségi tulajdonú gazdasági társasággal, feladat ellátási szerződés alapján egy gazdasági társasággal, két alapítvánnyal, valamint három civil szervezettel, összesen 58 telephelyen teljesítette.

A szervezeti változások eredményeként az Önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én kiemelten a Hivatallal és 15 intézménnyel, három társulással, három többségi tulajdonú és egy nem többségi tulajdonú gazdasági társasággal, feladat ellátási szerződés alapján egy gazdasági társasággal, valamint alapító okirata alapján egy alapítvánnyal és egy egyesülettel, összesen 67 telephelyen látta el. Az intézmények száma 2007-2010. közötti három intézményi átadás, és két intézmény, valamint egy intézményegység átvétel – az oktatási, egészségügyi, kulturális feladatokat érintően –, valamint a szociális és oktatási ágazatban megvalósult intézmény átszervezések következtében alakult ki.

A vizsgált időszakban az Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege, működési jövedelme – 2008. év kivételével –negatív összegű volt– a pénzügyi helyzet elemzéséhez alkalmazott CLF modell szerint. A folyó költségvetés hiánya 2007-ben a folyó kiadások 1,8%-át, 2009-ben 10,4%-át, 2010-ben 7,6%-át jelentette.

A CLF szerinti működési forráshiány kialakulásában leginkább az játszott szerepet, hogy az Önkormányzat **legfőbb bevételi forrásai** – a jogszabályi kedvezmények bővülése, és az ingatlanforgalom visszaesése következményeként az illetékbevétel, valamint a központi forráskivonás hatására az átengedett szja és az állami támogatások – jelentősen csökkentek.

Az Önkormányzatnál az illetékbevétel, 2010-re a 2006. évi 1759 millió Ft-ról (68,4%-ára) 1203 millió Ft-ra csökkent. Az átengedett szja és az állami támogatások együttes összege a központi támogatás csökkentésén túl, a feladat átadás-átvétel hatását is figyelembe véve kevesebb lett, 2010-ben 3037 millió Ft volt, a 2007. évi 70,5%-a. Az Önkormányzat társadalombiztosítási alpból származó bevétele 2007-ben 4193 millió Ft, 2010-ben 357 millió Ft volt. Az egyéb saját

bevételek emelkedése nem tudta ellensúlyozni a kieső forrásokat. A 2010. évben az intézményi működési bevételek 130 millió Ft-tal voltak kevesebbek, mint a 2007. évi tényleges bevételek, az ellátottak számának és az intézményi térítési díj bevételeinek csökkenése miatt.

A **működési kiadások** 2007-ről 2010-re 26,7%-kal, 3818 millió Ft-tal csökkentek. Ennek jelentős részét a Kórház 2009. december 31-én történő megszüntetése és a feladatainak a Pécsi Tudományegyetem és Klinikai Központnak történő átadása eredményezte. A Kórház működésére 3576 millió Ft, fejlesztésére 18 millió Ft támogatást nyújtott 2007-2010. között az Önkormányzat.

A Kórház nélkül az intézmények teljesített működési kiadásai 2007-ben 9458 millió Ft-ot tettek ki (az összes működési kiadás 66,2%-a), amely 2010-re 10 468 millió Ft-ra nőtt (az összes működési kiadás 100%-a).

A működési és felhalmozási kiadásokon belül 2007-2010 között a **felhalmozási kiadások** súlya 937 millió Ft-ról (6,2%-ról) 5784 millió Ft-ra (35,6%-ra) nőtt. Az aktív pályázati tevékenység eredményeként 2007-2010. között 9763 millió Ft bekerülési költségű beruházást folytatott, illetve indított el az Önkormányzat, amelyből 288 millió Ft a 2010 utánra vállalt kötelezettség. Az utóbbi forrásai az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a következők: 45 millió Ft tervezett saját bevétel maradvány-felhasználással, 16 millió Ft tervezett hitel, 216 millió Ft elnyert EU-s támogatás, 10 millió Ft elnyert hazai támogatás.

Az Önkormányzat **pénzüntézet kötelezettségeinek állománya** a könyvviteli mérlegadatokat szerint 2006. december 31-ről 2010. december 31-re 1402 millió Ft-ról 7621 millió Ft-ra nőtt. A vizsgált időszakban adósságszolgálatra az Önkormányzat 2104 millió Ft-ot teljesített, amelyből a kamatkiadás 585 millió Ft volt. A kötvényből származó források befektetéséből 2007-2010. évek között realizált kamatbevétel 636 millió Ft.

A 2010. évben a folyószámlahittel zárt napok száma 329, a folyószámlahitel átlagos napi állománya 722 millió Ft volt.

Az Önkormányzat 2010. év végi pénzüntézet kötelezettségéből 4326 millió Ft (57%) fejlesztési célú kötvény kibocsátásából¹³, 1426 millió Ft (18%) működési célú kötvények kibocsátásából, 1343 millió Ft (18%) fejlesztési célú hosszú lejáratú hitel felvételéből, valamint 526 millió Ft (7%), a költségvetési év végén ki nem egyenlített folyószámlahitelből keletkezett. Ezek miatt az Önkormányzatnak a 2011-2013. években 804 millió Ft, 2 182 522 CHF és 2 171 624 EUR törlesztést és kamatot kell teljesítenie. Az Önkormányzat 2010. év végi szállítói tartozása – a gazdasági társaságok szállítói tartozásállománya nélkül - 241 millió Ft (ebből lejárt 16 millió Ft). A 2011-2013. évi **összes** (pénzüntézet, szállítói, valamint egyéb) **kötelezettség** teljesítésére figyelembe vehető 578 millió Ft pénzmaradvány, 3193 millió Ft forgalomképes ingatlanvagyon, melyből 2273 millió Ft a pénzüntézet kötelezettséghez kapcsolódóan jelzáloggal terhelt, és a mérlegben kimutatott 128 millió Ft követelésállomány. A teljesítés forrásá-

¹³ A fejlesztési célú kötvény kibocsátásából származó bevétel 73%-át működési kiadásokra fordította az Önkormányzat.

nak megléte – az ingatlanok értékesíthetőségének bizonytalansága miatt – csak részben igazolható.

A 2013. évet követően jelenleg ismert pénzügyi kötelezettségei: 1450 millió Ft, 19 547 538 CHF és 4 260 638 EUR. Ezekre az Önkormányzat tájékoztatása szerint figyelembe vehető források: a forgalomképes vagyonának egy része, az Önkormányzat illetékbevétele, szabad pénzmaradványa, követelésállománya és folyószámlahitele. Ezek alapján, hosszútávon a kötelezettségek teljesítésének forrásait nem számszerűsítették.

Hátrányt jelentett az Önkormányzat számára, hogy a számlavezetéssel és a kötvénykibocsátással ugyanazon pénzügyi intézetet bízta meg, mivel a pénzügyi intézet a kockázatokat összevontan értékelve kedvezőtlenebb hitelkondíciókat alkalmazott.

A közgyűlési előterjesztések tartalmazták a kötelezettségvállalás visszafizetési forrásait, a teljes futamidő várható kamat és tőkefizetési kötelezettségeit, az árfolyam- és kamatkockázatok, valamint az adósságszolgálati korlát bemutatását.

A Közgyűlés a kötvénykibocsátásból származó kötelezettségek biztosítékaként az Önkormányzat 9 db forgalomképes, valamint – az Ötv. 88. § (1) bekezdését megsértve – kettő db korlátozottan forgalomképes **ingatlanán jelzálogjog alapításához** és bejegyzéséhez járult hozzá.

Az Önkormányzat nem vizsgálta, hogy **az elhasznált eszközök pótlása** milyen kötelezettséget jelent a számára. A 2007-2010 években a tárgyi eszközök után 742 millió Ft értékcsökkenést számolt el, ugyanakkor felújításra ennek csak egy részét, 528 millió Ft-ot (71%) fordított.

A végrehajtott **kiadáscsökkentő intézkedések** a feladatellátás szakmai színvonalának növelése mellett a takarékos szemléletű gazdálkodást, a működőképesség megőrzését, a pénzügyi helyzet javítását célozták meg. A feladatátadások, -átvételeken felül az intézményátstrukturizálások, valamint a takarékosági intézkedések hatásaként a 2007-2010. években – az Önkormányzat kimutatása szerint – együttesen 1454 millió Ft kiadási megtakarítás keletkezett, melyből 705 millió Ft, 48,5% a kapcsolódó álláshely csökkenések következtében jelentkezett.

Az álláshely csökkentő intézkedések következtében 2007-2010 között a Hivatalnál és az intézményeknél összesen 1862 álláshelyet szüntettek meg, amelyből 1274 fő, 68,4% ágazati szakmai, 588 fő, 31,6% intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz, gazdasági ügyek intézéséhez kapcsolódó álláshely volt.

A 2007-2010 közötti időszakban a **bevételelnövelésre irányuló intézkedések** eredményéből – amelynek számszerűsített összege 1643 millió Ft többletbevétel volt – 1080 millió Ft-ot, 65,7%-ot a Hivatal realizálta. Bevétel növekedésében meghatározó tényező a bérbeadás és az ingatlanok értékesítése 427 millió Ft-tal, az átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséből származó kamatbevétel 653 millió Ft-tal. Az intézmények bevétel növekedése kiemelten a térítési díjak

emeléséből (204 millió Ft), a bérbeadásból (7 millió Ft) valamint a további szolgáltatások bevételi többletéből (352 millió Ft) eredt.

A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2009. évi jelentésében az ÁSZ a pénzügyi egyensúly javítására szabályszerűségi és célszerűségi javaslatot nem tett, ezért **utóellenőrzésre** nem került sor.

Az **Önkormányzat pénzügyi helyzetét összegezve** a következők emelhetők ki:

Az Önkormányzat az ellenőrzött időszak alatt meghozott kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedései a központi intézkedések hatására csökkenő bevételeket ellensúlyozni nem tudták. A működési kiadások növekedése amellel következett be, hogy a feladatellátás változásának hatására több tanuló oktatását adták át, mint ahányat átvettek. A működési kockázatot fokozza egyfelől az Önkormányzat által folyamatosan és növekvő mértékben igénybe vett folyószámlahitel, másfelől, hogy az áttekintett időszak elején kibocsátott kötvény mintegy háromnegyedét működési célra fordította, továbbá az időszak végén működési célú kötvénykibocsátásra kényszerült. A 2010. évet követő beruházások volumene minimális, forrása biztosított. A hosszú lejáratú kötelezettségek 2010. évet követő forrásai az elkövetkezendő 3 évben még biztosítottak, azonban az azt követő időszakban esedékessé váló kötelezettségek fedezetének megléte – figyelemmel a forgalomképes ingatlanok értékesíthetőségére – részben igazolható.

A Közgyűlés elnöke a 2011. évi költségvetés keretében korábban elfogadott intézkedésekről adott tájékoztatást. Az adósságszolgálat csökkentése és az önkormányzat likviditási helyzetének javítása érdekében kezdeményezték a Norvég alap által támogatott program szerződésének megszüntetését, amellyel 400 millió Ft önerőt takarítottak meg.

A feladatok és források közötti egyensúly megteremtésére irányuló központi döntések, a megyei önkormányzatok konszolidációjára, az intézmények átvételére vonatkozó törvényjavaslat elfogadása új feltételeket teremtett. Az önkormányzat pénzügyi helyzetének stabilizálása – a folyamatosan romló likviditás, a kötelezettségek teljesítéséhez szükséges források tervezetlensége miatt – további intézkedéseket igényel.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

A 2011 májusában lezárult helyszíni ellenőrzés tapasztalatai alapján – figyelembe véve az Önkormányzat észrevételeit és a saját hatáskörben tett intézkedéseit – az **alábbi javaslatokat tette az ÁSZ:**

a Közgyűlés elnökének:

1. tájékoztassa a Közgyűlést rendszeresen az intézkedési terv megvalósításáról, annak eredményeiről. A pénzügyi egyensúlyt befolyásoló feltételek romlása esetén tegyen javaslatot az intézkedési terv módosítására;
2. gondoskodjon a pénzügyi kötelezettségek finanszírozási lehetőségeinek számbavételéről és arra források biztosításáról;
3. mutassa be a Közgyűlésnek az éves költségvetési előterjesztésekben az értékcsökkenési leírás összegét, és ezzel arányban az elhasználódott eszközök pótlásának forrásigényét és –lehetőségét;
4. intézkedjen a korlátozottan forgalomképes önkormányzati ingatlanokon alapított jelzálogjog megszüntetésére.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAI

Az Önkormányzat 2010. évi zárszámadási rendelete alapján **költségvetési kiadásából 16 095 millió Ft-ot, 99%-ot a kötelező, 156 millió Ft-ot, 1%-ot az önként vállalt feladatok ellátására fordította.** A 2011. évi tervadatokat alapján az önként vállalt feladatokra az összes költségvetési kiadás 1,5%-a jut (149 millió Ft), ami 0,5 százalékponttal több, mint az előző évben. (A 2010-2011. évekre a kötelező és önként vállalt feladatok teljesítésére fordított, illetve tervezett kiadásokat az Önkormányzat az önhibájukon kívül hátrányos helyzetben lévő önkormányzatok 2011. évi támogatására benyújtott pályázatában számszerűsítette.) Az Önkormányzat önként vállalt feladatai kiemelten a kultúra, művészeti, szórakoztató és szabadidős tevékenységhez, idegenforgalmi, turisztikai, kiadvány szerkesztési szolgáltatások szervezéséhez kapcsolódnak, valamint támogatást nyújt civil szervezetek, alapítványok, gazdasági társaságok működéséhez.

Az Önkormányzat **SzMSz-ében** a kötelező közszolgáltatási feladatokat, azok ellátásának szervezeti keretét egyrészt általános jelleggel az Ötv-ben foglalt megisméklésével **jelölte meg**, másrészt rögzítette, hogy **a kötelezően ellátandó feladat-, és hatásköröket** a helyi önkormányzatok és szerveik feladat-, és hatásköri jegyzéke tartalmazza, amelyet az SzMSz 3. számú függelékének kell tekinteni. Az Önkormányzat által önként vállalt feladatokat az SzMSz 4. §-a tartalmazta azzal a kiegészítéssel, hogy az önként vállalt közfeladatok tartalmát a Közgyűlés egyedi határozattal állapítja meg. Az önként vállalt feladatokra fordítható források nagyságát az éves költségvetési rendeletekben határozták meg.

Az **Önkormányzat éves költségvetési kiadásainak szerkezetét tekintve** 2010-ben a járulékokkal növelt személyi juttatások és a dologi kiadások 8589 millió Ft-os összegén belül¹⁴ a szociális és gyermekvédelmi célokra 2824 millió Ft-ot, az oktatási célokra 1935 millió Ft-ot, közművelődési feladatokra 937 millió Ft-ot (10,9%-ot), igazgatási és egyéb, a társulások által is ellátott feladatokra 2893 millió Ft-ot (33,7%-ot) fordítottak. A szociális és gyermekvédelmi feladatokat ellátó öt intézmény kiadásokból való részesedése 32,9%, az öt közoktatási intézményé 22,5% volt. A 2010. évben a közoktatási feladatok kiadásait 50,8%-ban, a szociális és gyermekvédelmi feladatok kiadásait 54,8%-ban finanszírozta normatív költségvetési támogatás 983 millió Ft, illetve 1548 millió Ft összegben.

¹⁴ Az Önkormányzat személyi és dologi kiadásainak ágazatonkénti megbontása a BM részére 2010 decemberében készített adatszolgáltatás kigyűjtéséből származik.

A 2010. évi költségvetési kiadásokból 6428 millió Ft-ot (39,6%-ot) az intézmények, 9058 millió Ft-ot (55,7%-ot) a Hivatal, valamint 765 millió Ft-ot (4,7%-ot) a társulások kiadásaira teljesítettek. A Hivatal költségvetéséből a személyi és dologi kiadások 2268 millió Ft-tal (25,0%-kal), a beruházások 4989 millió Ft-tal (55,1%-kal), a különböző megyepolitikai feladatok, szervezetek támogatásához kapcsolódó további kiadások 1801 millió Ft-tal, 19,9%-kal részesülnek.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait 2007. január 1-jén kiemelten a Hivatallal és 21 intézménnyel, egy társulással, három többségi tulajdonú gazdasági társasággal, egy nem többségi tulajdonú gazdasági társasággal, feladat ellátási szerződés alapján egy gazdasági társasággal, két alapítvánnyal, valamint három civil szervezettel, összesen 58 telephelyen látta el.

2010. december 31-én az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait kiemelten a Hivatal és 15 intézmény, három társulás, három többségi tulajdonú gazdasági társaság, egy nem többségi tulajdonú gazdasági társaság, feladat ellátási szerződés alapján egy gazdasági társaság, valamint alapító okirata alapján egy alapítvány és ellátási szerződés megkötésével egy egyesület teljesítette.

Az Önkormányzat által fenntartott költségvetési szervek mindegyike önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv, az intézmények – alapító okirataik szerint – összesen 67 telephelyen működtek. Az Önkormányzat feladatait 2010. december 31-én az alábbi **intézménystruktúrával** látta el:

- szociális és gyermekvédelmi feladatokat öt intézmény végzett 33 telephelyen (például a fogyatékos személyek bentlakásos ellátását három, a demens betegek és időskorúak bentlakásos ellátását egy, a pszichiátriai betegek bentlakásos ellátását szintén egy intézmény biztosította, valamint egy intézmény gyermekvédelmi feladatot látott el)¹⁵;

¹⁵ Egy intézmény több feladatot is ellátott.

- közoktatási feladatot öt intézmény látott el 18 telephelyen (az ellátott feladatok kiemelten: sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátása, általános iskolai oktatása, gimnáziumi, szakközépiskolai, szakiskolai, speciális szakiskolai oktatás, alapfokú művészetoktatás, valamint korai fejlesztés-, gondozás, fejlesztő felkészítés);
- közművelődési és közgyűjteményi feladatokat végzett négy intézmény (levéltár, múzeum, kulturális és idegenforgalmi központ, valamint művészetek és irodalom háza);
- igazgatási feladatokat látott el a Hivatal, egy intézmény pedig gazdasági igazgatóságként működött (feladatkörét jelentette elsősorban az üdülők üzemeltetése, építményüzemeltetés, karbantartás).

Az Önkormányzat költségvetésében szereplő és elsősorban kötelező feladatot ellátó társulások közül:

- a Dél-Dunántúli Önkormányzati Regionális Társulás¹⁶ elsősorban a súlyos pszichés, a súlyos disszociális tüneteket mutató és a pszichoaktív szerekekkel küzdő gyermekek szakellátását koordinálta, valamint speciális gyermekotthonokat működtetett;
- a Baranya-Pécs Közkönyvtári Társulást az Önkormányzat a Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatával 2009. november 6-án alapította, többek között egységes könyvtári szolgáltatás megvalósítására, nyilvános könyvtári ellátás működésének, fejlesztésének biztosítására;
- a Pannon Szakképzési Szervezési Társulást – 2008. július 1-jén – hat önkormányzat alapította egyes szakképzéssel összefüggő feladataik végrehajtására.

Az egyes ágazatok kötelező feladatellátását 2010. december 31-én az alábbi mutatók jellemezték:

Megnevezés	közoktatás	szociális és gyermekvédelem	kultúra és sport
Az ágazatban foglalkoztatottak száma (fő)	430	735	142
Az ágazat intézményeiben ellátottak összesen (fő)	2 060	1 876	

Az Önkormányzat feladat ellátásában közreműködő három többségi részesedésű gazdasági társasága közül egynél – a Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. – az Önkormányzatnak 100%-os tulajdoni részesedése volt, a Baranya Alkotótelepek Nonprofit Kft-ben 76%-os, valamint a Zsigmond Vilmos Harkányi Gyógyfürdőkórház Nonprofit Kft-ben 60%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezett. A gazdasági társaságok kiemelten az alábbi feladatokat látták el:

¹⁶ A társulást öt önkormányzat alapította 2005. július 1-jén. A társulást 2011 márciusában az alapítók megszüntették.

- a 3 millió Ft törzstőkével rendelkező Baranya Ifjúságáért Nonprofit Kft. az alapító Önkormányzat és Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata részére látott el gyermek és ifjúsági jogok érvényesítésével kapcsolatos kötelező feladatokat, együttműködve a helyi és kisebbségi önkormányzatokkal, intézményekkel, szervezetekkel. A Kft. ellátási szerződés alapján nyújtott szolgáltatásai közé tartozott az ifjúsági tanácsadás, információs adattár, érdekegyeztető fórum működtetése, szakmai koordináció, valamint program-szervezés;
- a Baranya Alkotótelepek Nonprofit Kft-ben az Önkormányzat törzsbetéte 2,3 millió Ft-ot tett ki. A Kft. célszerű tevékenysége a kulturális örökség megóvása, kulturális tevékenység, valamint nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés volt. A Kft. az Önkormányzat részére önként vállalt feladatot teljesített;
- a Zsigmondy Vilmos Harkányi Gyógyfürdőkórház Nonprofit Kft.¹⁷ a fekvőbeteg ellátás és szakorvosi járó beteg ellátás kötelező feladatokat látta el. Az Önkormányzat a Kft. törzstőkéjében névértéken 120 millió Ft nem pénzbeli betéttel részesedett.

Az Önkormányzat az áttekintett időszakban egy önkormányzattól, egy önkormányzati társulástól vett át közoktatási feladatokat összesen 842 fő tanulólétszámmal, valamint egy egyetemnek és két önkormányzati társulásnak adott át feladatot. Az átadott feladatok között szerepelt a Kórház átadása 408 fekvőbetegágy számmal és 76 180 szakorvosi órával, valamint egy közoktatási intézmény 1101 fő tanuló létszámmal.

2. PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET ALAKULÁSA

A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelyben jobban elkülönülnek a vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások a feladatokkal kapcsolatos közvetlen működtetési bevételektől és kiadásoktól. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. A tárgyévi pozíciók meghatározása érdekében a figyelembe vett saját folyó bevételek, valamint saját felhalmozási bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványok felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket¹⁸.

A bevételek és kiadások besorolása általános közgazdasági megfontolásokon alapul, amely testet ölt az SNA statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a bevételeket és kiadásokat, amelyek az önkormányzat vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. A bevételi oldalon ilyenek az adók, az illeték, az áfa bevételek és visszatérülések, a hozamok és kamatok, a költségvetési támogatások, az egyéb saját bevételek, valamint a működési célra

¹⁷ Jogelődje a Kht. 2006. február 16-án alakult, a Baranya Megyei Gyógyfürdő Kórház által ellátott egészségügyi szolgáltatási feladatokat vette át.

¹⁸ A költségvetési években kialakuló hiány finanszírozása az előző években képzett tartalékok felhasználásával is történhet.

átvett pénzeszközök és kapott támogatások. A folyó kiadások közé tartoznak a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos működési kiadások, a kamatkidadások, valamint a működési célú transzferkiadások¹⁹. A felhalmozási vagy tőke tételek módosítják az önkormányzat vagyoni helyzetét. A privatizációs bevételek, az immateriális javak és tárgyi eszközök, valamint a részesedések értékesítése csökkentik, a fizikai beruházások és a pénzügyi befektetések növelik a vagyont. A pénzforgalmi bevételek és kiadások nem tartalmazzák a követelések elengedése miatt könyvelt tételeket, mivel ezek egymást kioltó, technikai jellegű elszámolási műveletek.

A **folyó költségvetés** egyenlege, a működési jövedelem megmutatja, hogy az önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéséhez.

A **felhalmozási költségvetés** pozitív értéke felhalmozási többletet mutat, amely a jövőbeni fejlesztések forrását biztosíthatja. Amennyiben a folyó költségvetési hiány finanszírozása a felhalmozási többletből történik, ez szűkebb értelemben vagyonfelélésnek tekinthető. Amennyiben a felhalmozási költségvetés megtakarítása fejlesztési célú hitelek, kötvények adósságszolgálatát finanszírozza, az változatlan vagyontömeg mellett, a korábban megelőlegezett tőkebevételek valós realizációjának tekinthető. A felhalmozási deficit által generált finanszírozási igény önmagában nem jár pénzügyi kockázattal, a pénzügyileg fenntartható beruházásokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalás (adósságszolgálat) előrelátó, tudatos költségvetési gazdálkodással teljesíthető.

A módszer a **pénzügyi kapacitás** (más néven a nettó működési jövedelem) fogalmát helyezi a középpontba. Az adós hitelfelvételi képessége, hosszú távú fizetőképessége vagy bonitása a pénzügyi kapacitással, ezen belül is a nettó működési jövedelemmel jellemezhető. A **nettó működési jövedelem** negatív értéke az egyes költségvetési években jelentkező adósságszolgálat túlzott mértékére utal²⁰. A nettó működési jövedelem negatív értékének felhalmozási többletből, vagy további hitelből történő finanszírozása pénzügyileg nem fenntartható gazdálkodást vetít előre. A pozitív értéket mutató nettó működési jövedelem fejlesztési kiadások fedezetét biztosíthatja, illetve a *folymatosan, évenként képződő pozitív nettó működési jövedelemből meghatározható* a jövőben vállalható, teljesíthető éves adósságszolgálat, ily módon az a hitelösszeg, amely – a többi tényezőt, feltételt adottnak tekintve – visszafizetési kockázat nélkül felvehető.

A CLF módszer alapján a pénzügyi kapacitás mértéke az önkormányzat összevont, nettósított, a központi információs rendszerbe a MÁK-on keresztül leadott éves költségvetési beszámolójának 80-as űrlapjában szerepeltetett adatok alap-

¹⁹ Transzferkiadásoknak azokat a folyó és felhalmozási tételeket nevezzük, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra (pl.: ellátottak pénzbeni juttatásai, átadott pénzeszközök, garancia- és kezességvállalások stb.).

²⁰ Kivéve, ha annak finanszírozására a korábbi években képzett tartalékok fedezetet nyújtanak.

ján került meghatározásra. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt kiadásainak és bevételeinek főbb jogcímeik szerint alakulását a jelentés 2/a. számú melléklete tartalmazza.

Az Önkormányzat bevételei és kiadásai alakulását részletesen a hatályos számviteli előírások szerint készült, összevont éves költségvetési beszámolók adataira alapozva mutatjuk be. A bevételek és kiadások működési, valamint felhalmozási jogcímekre történő elkülönítését az éves költségvetési beszámolók, a zárszámadási rendeletek, továbbá – amely jogcímeik²¹ esetében erre más lehetőség nem volt – az Önkormányzat adatszolgáltatása szerinti megbontás alapján végeztük el. A bevételek elemzése során figyelembe vettük a korábbi években keletkezett pénzmaradvány felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket is. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat bevételeit és kiadásait, továbbá adósságszolgálati kötelezettségei a jelentés 2/b. számú melléklete tartalmazza.

²¹ Az előző évi maradvány visszafizetésének, az előző évi pénzmaradvány átadásának és átvételének, a kamatkidadásoknak, az egyéb pénzforgalom nélküli kiadásoknak, a hozam- és kamatbevételeknek, az átengedett adóknak, a költségvetési támogatásoknak, továbbá az előző évi pénzmaradvány igénybevételének működési és felhalmozási részre történő megosztásához az Önkormányzat által szolgáltatott adatokat vettük figyelembe.

2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása

CLF módszer szerinti önkormányzati adatok

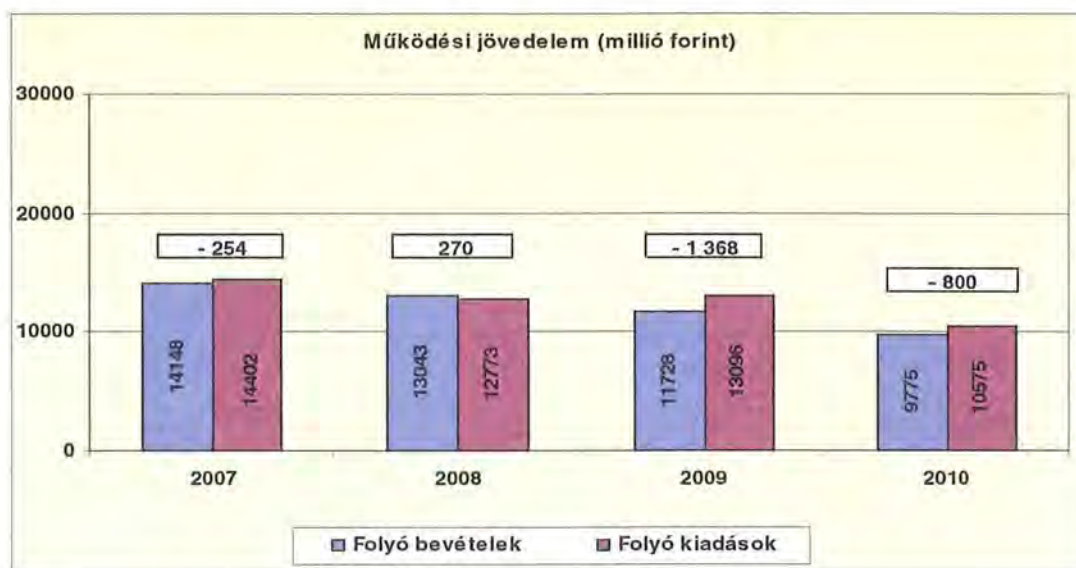
ezer Ft

Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Folyó bevételek	14 148 149	13 043 447	11 728 081	9 774 916
Folyó kiadások	14 402 612	12 773 887	13 095 867	10 574 551
Működési jövedelem	-254 463	269 560	-1 367 786	-799 635
Nettó működési jövedelem = működési jövedelem - tőketörlesztés	-818 368	-505 424	-1 433 620	-913 440
Felhalmozási bevételek	1 269 865	420 707	934 106	3 442 844
Felhalmozási kiadások	820 468	763 712	1 974 807	5 676 942
Felhalmozási költségvetés egyenlege	449 397	-343 005	-1 040 701	-2 234 098
Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció = működési jövedelem + felhalmozási költségvetés egyenlege	194 934	-73 445	-2 408 487	-3 033 733
Finanszírozási műveletek egyenlege	2 708 725	-1 132 370	-82 681	3 020 558
Tárgyévi pénzügyi pozíció változás	2 903 659	-1 205 815	-2 491 168	-13 175
Egyéb tájékoztató adatok				
Összes kötelezettség*	5 762 686	5 770 023	5 572 458	7 936 546
ebből rövid lejáratú	1 981 918	2 020 029	1 835 478	1 106 551
Folyószámlahitel napi átlagos állománya**	598 577	166 150	505 625	721 939
Likvidhitel napi átlagos állománya**	0	0	0	0
Munkabérhitel napi átlagos állománya**	0	0	0	0
Egyéb finanszírozásba vonható eszközök összesen:	4 428 497	3 222 682	731 514	860 113
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	0	0	0	0
Hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
Értékpapírok év végi állománya	1 181	1 181	1 181	1 181
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	4 427 316	3 221 501	730 333	858 932

* Az összes kötelezettséget passzív pénzügyi elszámolások nélkül vettük figyelembe, mert a passzívák a pénzmaradvány elszámolás tételei közé tartoznak

** a folyószámla-, likvid-, és munkabérhitel átlagos állományát 365 nappal számítottunk

A vizsgált időszakban - 2008. év kivételével - **az Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege, működési jövedelme negatív összegű volt**, melynek alakulását a következő ábra szemlélteti:

A **folyó költségvetés hiánya** (a működési forráshiány) 2007-ben a folyó kiadások 1,8%-át (254 millió Ft-ot), 2009-ben 10,4%-át (1 368 millió Ft-ot), 2010-ben 7,6%-át (800 millió Ft-ot) jelentette. A 2008. évben 270 millió Ft működési többlet volt.

A **működési forráshiány finanszírozása** a 2007. és a 2009-2010. években folyószámlahitelből és fejlesztési céllal kibocsátott kötvényből történt. A folyószámlahitel napi átlagos állománya 2007-2010 között 20,5%-kal (599 millió Ft-ról 722 millió Ft-ra) emelkedett.

Az Önkormányzat kötelezettségein²² belül a 2010. évben a rövid lejáratú kötelezettségek állománya 13,9% volt, a 2007-2009 közötti időszakban valamivel több, mint 30%-os aránnyal szemben. Az Önkormányzat 2006. december 31-én fennálló pénz és tőkepiaci kötelezettsége 1 402 millió Ft-ról több mint ötszörösére, 7 621 millió Ft-ra nőtt a hosszú lejáratú hitelfelvétel, kötvénykibocsátások miatt.

A rövid lejáratú kötelezettségek 2010-ben 1 107 millió Ft-ot tettek ki, amely 875 millió Ft-tal (44,2%-kal) kevesebb a 2007. évi rövid lejáratú kötelezettségállománynál. A rövid lejáratú kötelezettségeknek a szállítói állomány 2007-ben 78,6%-át, 1 558 millió Ft-ot, 2008-ban 90,0%-át, 1 817 millió Ft-ot, 2009-ben 90,1%-át, 1 653 millió Ft-ot, 2010-ben 21,8%-át, 241 millió Ft-ot tette ki, a szállítói kötelezettségek a vizsgált időszakban több mint a 6-odára csökkentek. A csökkenést a Kórház szállítói kötelezettségeinek rendezése eredményezte. Az önkormányzat 2010. év december 31-én nem rendelkezett lejárt szállítói tartozásállománnyal.

²² passzív pénzügyi elszámolások nélküli

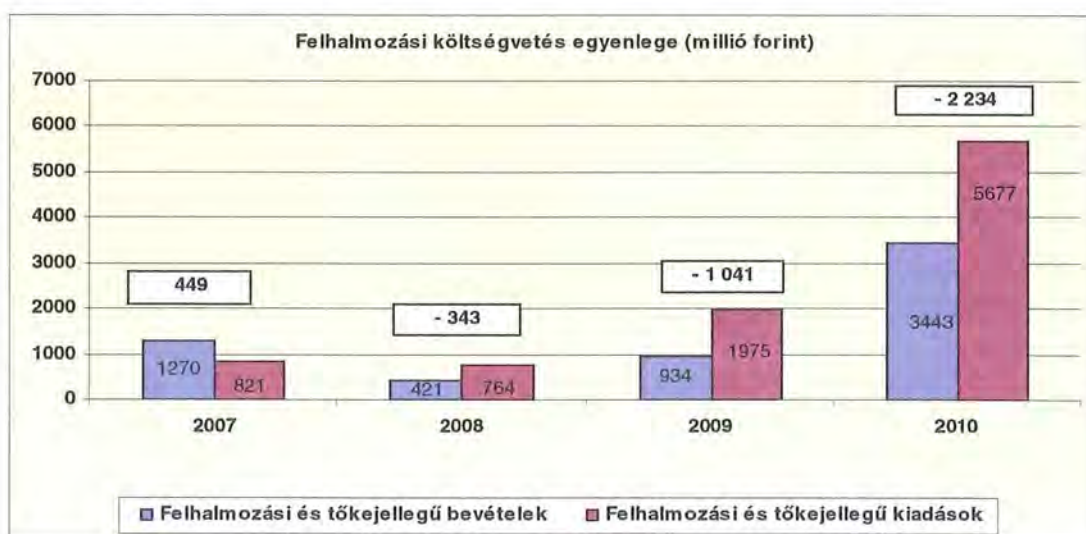
Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása a vizsgált időszakban negatív értéket mutatott. A **nettó működési jövedelem**²³ értéke a folyó költségvetési pozíció mellett az adott költségvetési év adósságtörlesztésének hatását is tükrözi.

Az Önkormányzat nettó működési jövedelmének évenkénti alakulását az alábbi ábra szemlélteti:

A folyó költségvetés egyenlegének és a tőketörlesztésre (hiteltörlesztés és forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása) fordított összegeknek évenkénti különbözete (a nettó működési jövedelem) a 2007. évet követően átmenetileg javult, majd a 2009. és a 2010. évben ismét magas értéket mutatott. A folyó költségvetések deficitesek voltak, ezen felül még a 2009. évben 66 millió Ft, a 2010. évben 114 millió Ft tőketörlesztés és forgatási és befektetési célú értékpapír beváltására is sor került.

A 2008-2010. években **az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege negatív összegű volt**, amelyet a következő ábra szemlélteti:

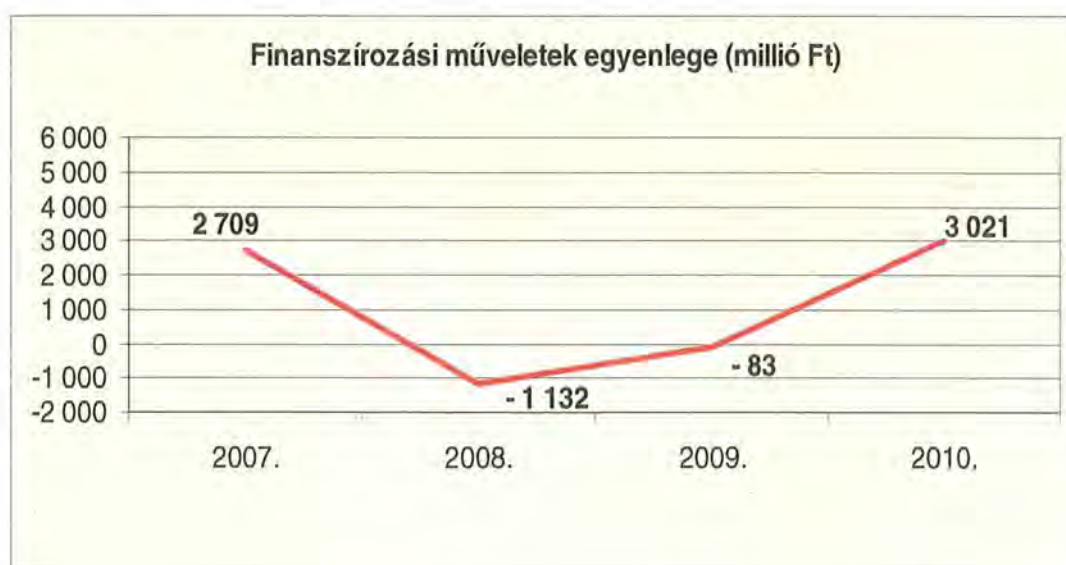
²³ pénzügyi kapacitás

A 2007. évben a felhalmozási forrástöbblet a felhalmozási és tőkejellegű kiadások 54,8%-a (449 millió Ft) volt. A felhalmozási forráshiánynak a felhalmozási és tőke jellegű kiadásokhoz viszonyított aránya 2008-ban 45% (-343 millió Ft) 2009-ben 52,7% (-1 041 millió Ft) 2010-ben 39,4% (-2 234 millió Ft) volt.

A felhalmozási forráshiányt hosszú lejáratú, fejlesztési célú hitellel és kötvénykibocsátással finanszírozták.

Az Önkormányzat évenkénti teljes finanszírozási hiánya²⁴ a CLF módszer szerint 2007-ben -369 millió Ft, 2008-ban -848 millió Ft, 2009-ben -2 475 millió Ft, 2010-ben -3 148 millió Ft volt.

Az önkormányzat finanszírozási műveletei 2007-2010. évekbeli egyenlegének alakulását a következő ábra szemlélteti:

Az Önkormányzat zárszámadási rendeletében a működési és fejlesztési hiányt/többletet a hagyományos költségvetési szerkezet alapján mutatta be²⁵, amelyről a jelentés 1. számú melléklete nyújt tájékoztatást. A hagyományos költségvetési szerkezet 2007-2009 években felhalmozási többletet mutatott be, 2010 évre vonatkozóan a felhalmozási hiány összege 904 millió Ft volt.

A finanszírozási többlet azt jelzi, hogy az éves költségvetések végrehajtása során szükség volt a pénzkészlet felhasználásán túl külső finanszírozás igénybevételére is. A finanszírozási célú műveleteket a vizsgált időszakban a jelentés 2. a. számú mellékletének 4.1-4.8 pontjai részletezik.

A vizsgált időszakban a kötelezettségek (passzív pénzügyi elszámolások nélkül) 5 763 millió Ft-ról 7 937 millió Ft-ra emelkedtek, amely együtt járt a kamatkiadások növekedésével.

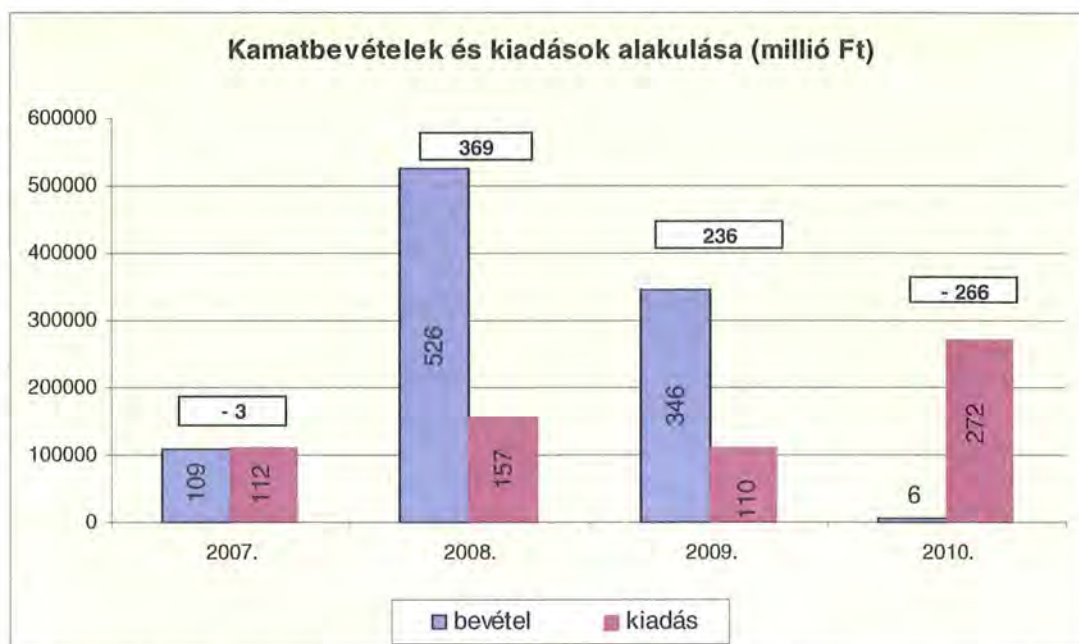
²⁴ A nettó működési jövedelem és a felhalmozási költségvetés egyenlegeinek összege

²⁵ Nincs kötelező előírás a működési és fejlesztési hiány megállapításának módjára.

A kamatbevétel és kiadás alakulása változó volt, összességében 2007-2010 között az önkormányzat 986 482 ezer Ft kamatbevételt realizált, amely a teljes kamatkiadás (651 599 ezer Ft) 151,4%-át tette ki.

2011-ben 272 millió Ft kamat megfizetésével számolnak, amely 132%-a a 2010. évben megfizetett kamatnak (205 millió Ft).

Az Önkormányzat kamatbevételeit és kamatkiadásait és azok egyenlegét a következő ábra mutatja:

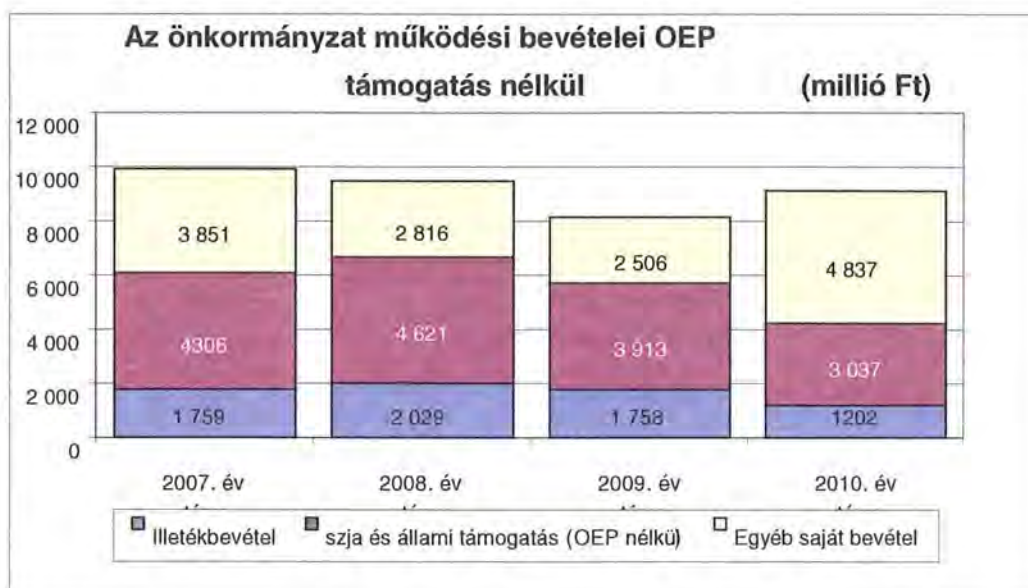

A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat kiadásait és bevételeit főbb jogcímek szerint alakulását a jelentés 2.b. számú melléklete tartalmazza.

2.2. Az Önkormányzat bevételei alakulása

Az Önkormányzat 2007-2010 között realizált, továbbá a 2011. évben tervezett OEP támogatás nélküli főbb bevételi jogcímeinek számszaki adatait a következő táblázat részletezi és grafikon mutatja be:

Megnevezés	ezer Ft			
	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
Illetékbevétel	1 758 500	2 028 550	1 758 175	1 202 456
szja és állami támogatás (OEP nélkül)	4 306 043	4 620 961	3 912 993	3 036 627
Egyéb saját bevétel	3 851 260	2 815 755	2 506 310	4 837 426
Összes működési bevétel	9 915 803	9 465 266	8 177 478	9 076 509

Az Önkormányzatnál az **illetékbevétel** a 2007. évben 1 759 millió Ft volt, a 2006. évi 2 317 millió Ft-hoz képest, 24,1%-kal (558 millió Ft-tal) csökkent. A csökkenésben szerepet játszott az Illetékhivatalnak – 2007. január 1-jétől – az APEH-hoz történő átszervezése is, miután az évente realizált illetékbevételekből (központi intézkedés következtében) évi 8,5% elvonásra került az adminisztrációs feladatokra. Az ezen a jogcímen visszatartott összeg minden évben kevesebb volt, mint amekkora költségvetési kiadást jelentett korábban az Illetékhivatal működtetése az Önkormányzatnak. A 2006. évben az Illetékhivatal működtetésére 408 millió Ft-ot fordítottak. Az éves illetékbevétel 8,5%-a 2007-ben 163 millió Ft, 2008-ban 188 millió Ft, 2009-ben 163 millió Ft, 2010-ben 112 millió704 ezer Ft volt. Az Illetékhivatal működtetésével kapcsolatos kiadások megszűnése és az adminisztrációs feladatokra visszatartott 8,5% között 2007-ben 244 millió Ft pozitív különbség jelentkezett, de az 558 millió Ft-os bevételcsökkenésnek ez csak 43,8%-át tette ki.

Az illetékbevétel a vizsgált időszakban 2008-ban 2 029 millió Ft volt, az előző évihez képest 15,4%-kal (270 millió Ft-tal) nőtt. A 2009-ben az illetékbevétel 1 758 millió Ft volt, 13,3%-os (270 millió Ft) csökkenés következett be 2008. évhez képest. A 2009-ről 1 758 millió Ft-ról 2010-re 1 202 millió Ft-ra esett vissza az illetékbevétel, a csökkenés 31,6%-os (556 millió Ft) volt. Az Önkormányzat a 2011. évi költségvetésében 1 320 millió Ft illetékbevételt tervezett, az előző évi teljesítéshez viszonyítva 9,8%-os (118 ezer Ft) növekedéssel számolt.

Az **átengedett szja és az állami támogatások** együttes összege a 2008. évi 3 150 millió Ft (7,3%-os) növekedést követően a központi forráskivonás hatására²⁶ folyamatosan csökkent. Az előző évihez képest 2009-ben 708 millió Ft-tal (5,3%-kal), 2010-ben további 876 millió Ft-tal (22%-kal) kapott kevesebb támogatást az Önkormányzat az államtól ezeken a jogcímeneken. 2011-ben az átengedett szja és az állami támogatások együttes összege a 2007. évének már a kétharmadát sem érte el, tervszinten 2 821 millió Ft (65,5%-a) volt. A változást

²⁶ a 2007. évi bázishoz képest

a normatíváknak a járulékváltozások miatti központi csökkentése, valamint a megyei önkormányzatokat érintő támogatás elvonás mellett az ellátotti létszám visszaesése idézte elő.

Az Önkormányzat társadalombiztosítási alapból származó bevétele 2007-ben 4193 millió Ft, 2010-ben 357 millió Ft volt.

Az Önkormányzat egyéb saját bevételei között szerepelnek az intézményi működési bevételek. A 2010 évben az intézményi bevételek 1043 millió Ft-tal emelkedtek, ennek oka az volt, hogy a Hivatal bevételei között 1116 millió Ft fordított áfa technika tételt könyvelték el. Az intézményi bevételek alakulását a szociális ellátások térítési díjának önköltségalapú növekedése nem befolyásolta. Az intézményi működési bevételek 2009-ben 198 millió Ft-tal nőttek, a térítési díj növekménye ebből 50 millió Ft volt. A 2010. évben az intézményi működési bevételek 73 millió Ft-tal (technikai áfa nélküli összeg) történő csökkenése mellett az intézményi ellátási díjakból befolyt összeg 17 millió Ft-tal, 2,9%-kal csökkent, egyrészt az ellátottak számának csökkenése miatt, másrészt, mert a megemelkedett díjak fizetése egyre nagyobb terhet jelentett az ellátottak számára. A keletkező díjhátralékok nem befolyásolták jelentősen az Önkormányzat követeléseinek állományát.²⁷

Az Önkormányzat felhalmozási bevételei a vizsgált időszakban a következők voltak:

	ezer Ft			
Megnevezés	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
Tárgyi eszköz értékesítés	329 891	41 411	5 648	41 645
Állami támogatás	196 065	36 817	0	194 657
Átvett pénzeszköz	62 830	73 960	38 659	205 279
Egyéb felhalmozási bevétel	930 943	303 302	1 387 126	4 124 340
Felhalmozási tartalék	1 015 836	1 079 465	2 261 704	246 733
Osszes felhalmozási bevétel	2 535 565	1 534 955	3 693 137	4 812 654

Az Önkormányzat tárgyi eszközök értékesítéséből származó bevétele jelentősen csökkent, 2007. évben 330 millió Ft, 2010. évben 41 millió Ft volt, 2011. évre ezen a címen 634 millió Ft bevételt terveztek. Az egyéb felhalmozási bevételek növekedését az EU támogatással megvalósuló projektekhez kapcsolódó támogatások és áfa visszatérülés eredményezte.

Állami támogatás a 2007. és a 2008. években a 2007. év előtt címzett támogatással megkezdett Zsolnay Múzeum rekonstrukciója, a Kórház "A" épületének rekonstrukciója és a Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskola, Kollégium, a Mohácsi tornaterem és tanműhely rekonstrukciója kapcsán keletkezett. A 2010.

²⁷ A követelések nagysága önkormányzati szinten 2010 végére a 2007. évi bázishoz képest 86,7% volt. A követelések állománya 2007-ben 116 millió Ft, 2010-ben 103 millió Ft volt.

évben az EKF program keretében megvalósuló beruházások (Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, valamint a Nagy Kiállítótér-Múzeum utca projektek) önrészéhez kapott állami támogatást az Önkormányzat. Az egyéb felhalmozási bevételek az EU támogatással megvalósuló projektekhez kapcsolódnak²⁸, illetve az intézményi beruházásokhoz. Az évenkénti nagy összegű felhalmozási tartalék az uniós projektek finanszírozására került - betétként - lekötésre.

2.3. Az Önkormányzat kiadásai alakulása

Az Önkormányzat működési kiadásai főbb jogcímek szerinti bontásban az alábbiak voltak:

	ezer Ft			
Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Működési kiadások	14 285 534	12 598 106	13 018 126	10 468 017
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	14 239 794	12 591 509	12 971 359	10 329 088
Kamatkiadás	45 740	6 597	46 767	138 929
Személyi juttatások	6 323 701	6 270 432	5 843 933	3 984 031
Munkaadót terhelő járulékok	1 926 031	1 873 371	1 609 227	985 096
Dologi kiadások	5 103 161	3 866 220	4 564 471	3 619 338
Egyéb folyó kiadások	159 902	151 736	418 395	927 417
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	587 229	365 346	437 639	734 652
ebből: működési célú pénzeszközátadás	166 903	208 240	130 333	94 071
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	139 770	64 404	97 694	78 554

Az **Önkormányzat működési kiadásai** 2007-ről 2010-re mindössze 26,7%-kal csökkentek (14 286 millió Ft-ról 10 468 millió Ft-ra). 2011-re tervszinten az előző évi teljesített kiadásokhoz képest 2340 millió Ft, 22%-os, a 2007. évi szinthez képest 6158 millió Ft 43%-os csökkenéssel számoltak. A működési kiadások jelentős csökkenését az okozta, hogy a Kórházat, mint költségvetési intézményt az Önkormányzat megszüntette, és a Kórház által ellátott feladatokat 2009. december 31-ével átadta a Pécsi Tudományegyetem és Klinikai Központnak.

Az Önkormányzat 2010-ben a működési költségvetés 47,5%-át (4969 millió Ft) személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra fordította, az üzemeltetést, intézményfenntartást biztosító dologi kiadásokra 34,6% jutott (3619 millió Ft). A működési kiadásokon belül a személyi juttatások és járulékok aránya a vizsgált időszakban csökkent, 2007-ben 8249 millió Ft (57,7%), 2010-ben 4969 millió Ft (47,5%) volt.

²⁸ Támasz Pont-Hajléktalan személyek nappali ellátó rendszerének fejlesztése HEFOP, Dráva Medence komplex ökoturisztikai fejlesztése, Baranyai Élménykörtút Orfű Aquapark és Viziturisztikai Központ, valamint az EKF beruházások.

A **személyi juttatások** minden évben csökkentek az egészségügyi feladatátadások és létszámcsökkentések miatt, 2010-ben a 2007. évben teljesített kiadásoknál 37%-kal (2340 millió Ft-tal) voltak alacsonyabbak²⁹.

A dologi kiadások az Önkormányzatnál 2010-ben a 2007. évi szintnél 29,1%-kal voltak alacsonyabbak (a csökkenés 1484 millió Ft volt). A 2009. évi dologi kiadások összege 4564 millió Ft volt, 698 millió Ft-tal haladta meg a 2008. évi dologi kiadások összegét.

A működési célú pénzeszközátadások nagysága 2007-ről 2008-ra 24,8%-kal nőtt, 167 millió Ft-ról 208 millió Ft-ra. A 2009. és 2010. évben a bevételek jelentős csökkenése miatt a működési célra átadott pénzeszközöket csökkentette a Közgyűlés³⁰. A működési célú pénzeszközátadások összege 2007. évről 2010. évre 73 millió Ft-tal, 167 millió Ft-ról 94 millió Ft-ra csökkent.

Az Önkormányzati kiadásokban 2007-2009. évben nőtt a kórházi kiadások aránya az egyéb fenntartott intézményekben felmerülő kiadásokhoz képest. A Kórház nélküli teljesített működési kiadások 9458 millió Ft volt 2007-ben, az összes működési kiadás 66,2%-át tették ki, ez az arány 2009 végére 7943 millió Ft-ra, 61%-ra csökkent. A Kórház nélküli kiadásokban jelentkező tendenciák a közoktatási, szociális és gyermekvédelmi, igazgatási és egyéb intézményekben biztosított feladatellátást jellemzik.

Az Önkormányzat Kórház nélküli működési kiadásai főbb jogcímek szerinti bontásban az alábbiak voltak:

Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Működési kiadások	9 457 460	8 293 499	7 942 815	10 468 017
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	9 411 720	8 286 902	7 896 348	10 329 088
Kamatkiadás	45 740	6 597	46 467	138 929
Személyi juttatások	4 251 115	4 393 832	4 079 304	3 984 031
Munkaadót terhelő járulékok	1 249 290	1 272 064	1 110 611	985 096
Dologi kiadások	3 053 503	1 975 946	1 979 412	3 619 338
Egyéb folyó kiadások	103 145	92 178	68 471	927 417
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	614 897	488 478	509 587	734 652
ebből: működési célú pénzeszközátadás	163 509	208 240	130 333	94 071
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	139 770	64 404	97 694	78 554

A 2007-2009. években a Kórház nélkül csökkentek a működési kiadások, a csökkenés 2007. évről 2009. évre 1515 millió Ft, 16% volt. A Kórházzal együtt a működési kiadások csökkenése kisebb mértékű 8,9%-os (1 267 millió Ft) volt, mivel a Kórház működési kiadásai ezekben az években 26,1%-kal (535 millió Ft-tal) nőttek.

²⁹ A 2007-ről 2008-ra 53 millió Ft-tal, 2008-ról 2009-ra 427 millió Ft-tal, 2009-ről 2010-ra 1 860 millió Ft-tal csökkentek a személyi juttatások. A 2011. évi tervezett személyi juttatások 3 416 millió Ft.

³⁰ A 2008-ról 2009-re a csökkenés 78 millió Ft, (37,4%), 2009-ről 2010-re 36 millió Ft, (27,8%) volt a csökkenés.

Az Önkormányzat Kórházon kívüli intézményeinél a 2007-2010. évek között 6,2%-kal csökkentek (267 millió Ft-tal) a személyi juttatások. A vizsgált időszakban a munkaadókat terhelő járulékok csökkenése³¹ következett be, amely egyrészt a kifizetett személyi juttatások, másrészt a járulékok mértékének csökkenésével volt összefüggésben. A járulékok csökkenése miatt felszabaduló forrásokat azonban a kormányzat az önkormányzati alrendszernek nyújtott állami támogatásokból levonásba helyezte, így a járulékcsökkenés az Önkormányzatnál érdemi megtakarítást nem okozott, mivel állami forráscsökkenéssel járt együtt.

A nem egészségügyi intézményeknél a dologi kiadások 2008. évben 1 078 millió Ft-tal csökkentek (a 2007. évhez viszonyítva 35,3%-kal), 2009. évben szinten maradt,³² a 2010. évben a 2009. évhez viszonyítva a növekedés 1670 millió Ft, 82,8 % volt, a Kórháztól átvállalt kötelezettségek kiegyenlítése miatt. A dologi kiadások a 2007. évi bázishoz viszonyítva a 2010. évre 18,5%-kal emelkedtek, amely volumenében 566 millió Ft növekedést jelentett négy év alatt.

A 2007-2009 évek között a Kórháznál jelentkező dologi kiadásnövekedés azonban nem a reális üzemeltetési költségnövekedést tükrözi, mivel az intézmény működési forráshiánya miatt nem tudta kifizetni a tárgyévben jelentkező dologi kiadásainak egy részét, így a szállítói állománya emelkedett.

Az Önkormányzat 2007-2009 között a Kórház működési kiadásaihoz³³ 2272 millió Ft-tal járult hozzá, amelyet központosított állami támogatásokból (65 millió Ft) és kötvénykibocsátásból(2207 millió Ft) fedezte. A kórházi működési támogatások a központi bérpolitikai intézkedésekhez, a létszámcsökkentésekhez kapcsolódó többletköltség fedezetéhez, a 13. havi juttatások kifizetéséhez, kereset kiegészítésekhez és a szállítói tartozások kifizetéséhez kapcsolódtak. A szállítói tartozásokat a Kórház nem tudta kiegyenlíteni, azokra nem nyújtott fedezetet az OEP támogatás, ezért az ilyen címen fennálló kötelezettségek forrása döntően az Önkormányzat által kibocsátott kötvénybevételekből származó bevétel volt³⁴. Az Önkormányzat a 2007. évben kibocsátott kötvényéből a **Kórház működési kiadásaira 2207 millió Ft-ot fordított**, amelyből a szállítói tartozás kiegyenlítése a 2007-2009. években 1861 millió Ft volt. A 2010. évben további 780 millió Ft-ot, fordított a kórházi szállítói tartozások rendezésére, amelynek forrása a 2010-ben kibocsátott kötvény volt.

³¹ 2010. évi teljesítés szinten 126 millió Ft, 21,1%-os, 2011 évi tervszinten 190 millió Ft, 36,3%-os

³² A Kórház dologi kiadásai 2007-ről 2009-re 26,1%-kal, 535 millió Ft-tal nőtt.

³³ intézményi finanszírozás formájában

³⁴ A Kórház szállítói tartozások megfizetésének eredményeként a szállítói állomány a 2009. évi 1653 millió Ft-ról a 2010 évre 141 millió Ft-ra (85,4%-kal) csökkent.

Ezen felül a Kórházzal kapcsolatosan a 2010. évben további 524 millió Ft átváltalt kötelezettség állt fenn az Önkormányzatnál³⁵.

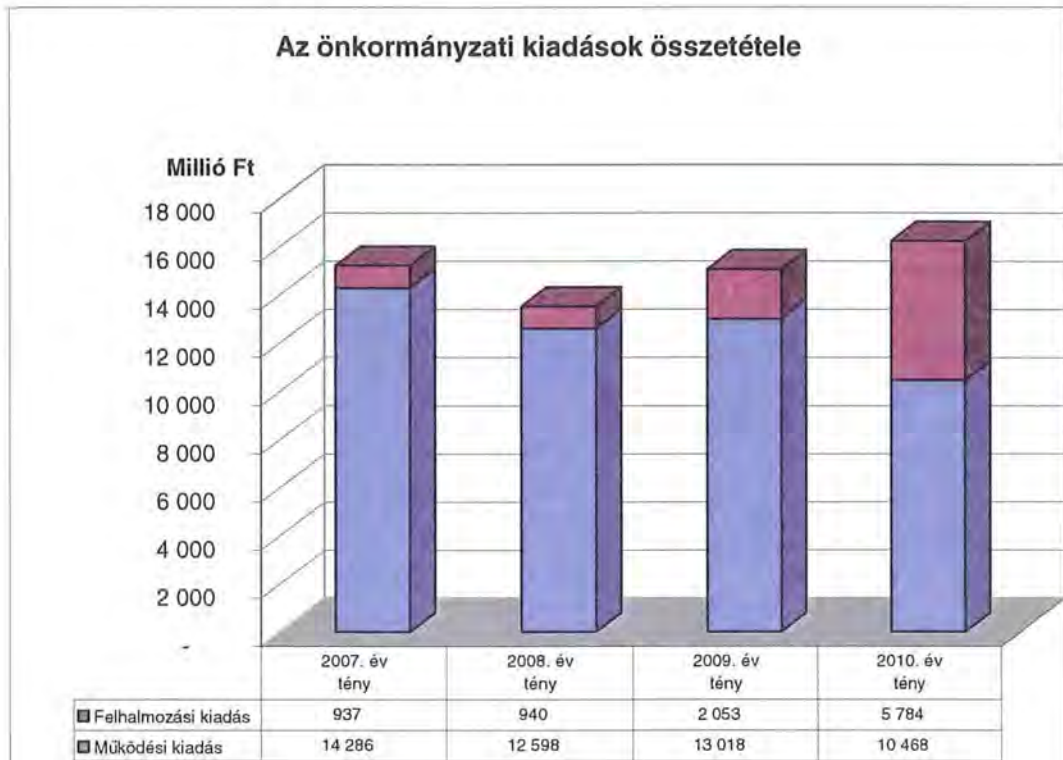
A Kórház működésének finanszírozására az OEP támogatás szolgál, míg a fejlesztési kiadások fedezetét az önkormányzatoknak kell biztosítani intézményeik számára. A Közgyűlés a Kórháznak a működési célú önkormányzati támogatáson felül 2007-2009 között 18 millió Ft-ot nyújtott fejlesztési célra³⁶. Az Önkormányzat 2007-2010 években 3594 millió Ft-tal járult hozzá a Kórház működési és fejlesztési kiadásaihoz. A támogatások évenkénti összetételét és nagyságát a következő grafikon mutatja be.

A **működési és felhalmozási kiadások** arányának változásában elmozdulás figyelhető meg 2007-2010 között, a felhalmozási kiadások aránya 937 millió Ft-ról (6,2%-ról) 5784 millió Ft-ra (35,6%-ra) nőtt. A kiadások összetételét 2007-2010. években a következő grafikon szemlélteti:

³⁵ Az Önkormányzat által felvállalt kórházi kötelezettségek voltak még a 2010 évben az előző évi decemberi illetmény és túlmunkadíj elszámolása, felmentési időre jutó átlagbér, jubileumi jutalom, karkedvezményes nyugdíj, kártérítés, Pécsi Munkaügyi Bíróság ítélete alapján elmaradt jövedelem kifizetése, elszámoló számlák (fűtés, vízdíj, áram) kifizetése, üzemeltetési, fenntartási kiadások, gyógyszer, vegyszer, HEFOP informatikai szolgáltatás díja.

³⁶ A Kórház A és C épületének felújítása és új műtőblokk beruházása címzett támogatásból valósult meg 2002-2006. években.

2007-2010. években a 10 millió Ft teljes bekerülési költség feletti beruházások és felújítások száma 27 volt, amelynek negyedéhez (7 fejlesztéshez) uniós forrásokat is igénybe vettek. A 2010-ben négy európai uniós projekt megvalósítása volt folyamatban.

Az Önkormányzat 2007-2010. években együttesen 7763 millió Ft-ot fordított fejlesztéseinek finanszírozására, amelynek 7%-a (547 millió Ft) a 10 millió egyedi beszerzési érték alatti fejlesztésekhez kapcsolódott. Az Önkormányzat 2007-2010 között megvalósított fejlesztései között turisztikai beruházások, EKF-hez kapcsolódó közművelődési és kulturális beruházások, valamint intézményi épületek felújítása, korszerűsítése és bővítése szerepelt. A három legmagasabb bekerülési értékű beruházás a következő volt:

- A legmagasabb bekerülési költségű (3462 millió Ft) fejlesztés 2008-ban kezdődött és az EKF-hez kapcsolódó Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont volt 2943 millió Ft, 85%-os uniós támogatással. Az EKF keretében valósították meg a Nagy Kiállítótér-Múzeum utca projektet, amelynek bekerülési értéke 1236 millió Ft volt, az uniós támogatás aránya 72% volt. A két beruházás befejeződött, a pénzügyi elszámolás azonban áthúzódott 2011. évre;
- DDOP-ban valósult meg a Baranyai Élménykörút Orfű Aquapark 1612 millió Ft-os költséggel, és Víziturisztikai Központ, 209 millió Ft-os költséggel, amelyhez hazai, uniós támogatás és saját forrás is kapcsolódik. A fejlesztés 2008-ban kezdődött és 2010-ben befejeződött;
- HEFOP-ban valósult meg a Tamasz Pont – Hajléktalan személyek nappali rendszerének fejlesztési projektje, melynek a bekerülési költsége 254 millió Ft

volt. DDOP keretében hajtották végre a Dráva-medence komplex ökoturisztikai fejlesztéseket, a beruházás költsége 168 millió Ft volt.

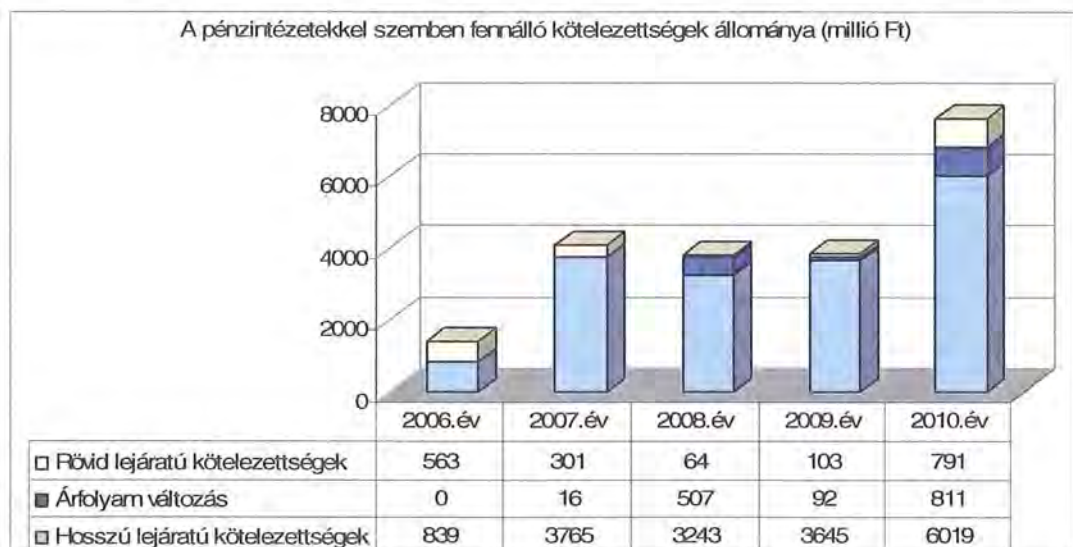
Az Önkormányzat **fejlesztési tevékenysége a pályázati kiírások által nagyban befolyásolt**, mivel a jelentkező működési forráshiány és saját felhalmozási bevételei alacsony szintje miatt beruházásokat csak külső források, uniós és hazai támogatások elnyerése esetén tud megvalósítani. A felhalmozási kiadások önrészének forrásait is fejlesztési hitelekkel és felhalmozási célú kötvénykibocsátásból finanszírozta.

Az aktív pályázati tevékenység eredményeként az Önkormányzat 2007-2010 között összesen 9763 millió Ft bekerülési költségű beruházást folytatott, illetve indított el, amelyből 288 millió Ft a 2010 utánra vállalt kötelezettség³⁷. Az utóbbi forrásai a következők: 45 millió Ft saját bevétel maradványfelhasználással, 16 millió Ft hitel, 216 millió Ft EU-s támogatás, 10 millió Ft hazai támogatás. A fejlesztések közül kettő beruházás kapcsolódott önként vállalt feladatokhoz, a bekerülési költségük összesen 73 millió Ft volt, amelyhez 31 millió Ft EU-s támogatás is kapcsolódik. A felhalmozási kiadások önrészének forrásait fejlesztési hitelekkel és felhalmozási célú kötvénykibocsátásból finanszírozták.

3. KÖTELEZETTSÉGEK BEMUTATÁSA

3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek

Az Önkormányzat **pénzügyintézeti kötelezettségeinek állománya** 2006. december 31-től 2010. december 31-ig **5,4-szeresére nőtt**, 1402 millió Ft-ról 7621 millió Ft-ra. Fennálló pénzügyintézeti kötelezettségei kötvények kibocsátásából, hosszúlejáratú, valamint folyószámla hitelek igénybevételéből keletkeztek.

³⁷ A beruházások forrásai az Önkormányzat rendelkezésére álltak.

Az árfolyamváltozás hatása is befolyásolja a kötelezettségek alakulását, azonban annak mértéke előre pontosan nem határozható meg, csak várakozásokon alapuló tendenciák jelezhetők. A számviteli szabályok meghatározzák, hogy az árfolyam különbözetet év végén a kötelezettségek vagy követelések között a könyvviteli mérlegben nyilván kell tartani, azonban az árfolyam különbözet valójában nem realizálódott. Annak megítéléséről, hogy a devizában kibocsátott kötvényekért és felvett hitelekért kapott forinthez képest a kötvények visszavásárlásakor, illetve a hitelek visszafizetésekor jelentkező forint kötelezettség többletkiadást (árfolyamvesztés) vagy megtakarítást (árfolyamnyereség) eredményez a futamidő végén, a teljes kötelezettség rendezését követően lehet képet alkotni. Mindaddig, amíg törlesztési kötelezettség nem áll fenn (türelmi idő, moratórium), a tőkére vonatkoztatva nem értelmezhető sem az árfolyamvesztés, sem az árfolyamnyereség.

Az Önkormányzat pénzügyi kötelezettségvállalásaira minden esetben közgyűlési döntés alapján került sor. A kötelezettségvállalásból származó források **felhasználási céljait meghatározták**. A Közgyűlés döntéseit megalapozó előterjesztések **tartalmazták** a kötelezettségvállalás **visszafizetési forrása-inak**, a teljes futamidő várható **kamat és tőkefizetési kötelezettsége-inek**, az **árfolyam- és kamatkockázatoknak**, valamint az **adósságszolgálati korlát bemutatását**.

Az Önkormányzat adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásának felső határát a vizsgált időszakban nem lépték túl.

Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalással megvalósított felhalmozási kiadások esetleges bevételnövelő, illetve kiadáscsökkentő vonzatát vizsgálták, ugyanakkor a fejlesztéshez, felújításhoz vállalt kötelezettségek visszafizetési forrásaként nem nevesítették. A kötvények kibocsátásából származó kötelezettségei visszafizetésének forrásaként az arra kijelölt ingatlanok értékesítéséből befo-lyó bevételét jelölte meg az Önkormányzat.

A kötvények kibocsátása, a hosszú lejáratú hitelek és a folyószámla hitelkeret szerződés megkötése előtt minden esetben közbeszerzési eljárást folytattak le.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **CHF-ben fennálló adósságot ke-letkeztető kötelezettségvállalása** az alábbi volt:

Megnevezés	Kibocsátás, illetve szerződéskötés időpontja	Összeg (CHF)	Kibocsátási, vagy lehívási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Baranya Megye 2027 Kötvény	2007.11.23	20 000 000	154,58 és 155,90	6 havi CHF LIBOR+0,7%	Korábbi hitelek kiváltása, beruházási és működési kiadások

A „Baranya Megye 2027/A” kötvény kibocsátásának eredeti célja az Önkormányzat tervezett fejlesztéséhez szükséges pályázati önrész biztosítása, valamint a fennálló fejlesztési hitelállomány egységesítése volt. A Kórház adósságállományának növekedése következtében – az Önkormányzat kimutatása szerint - a tervezettel ellentétben a kötvény ellenértékéből befolyt összeg 71%-át, azaz 2207 millió Ft-ot a Kórház működési kiadásaira fordították, fejlesztési célra pedig csupán 29%-ot, azaz 905 millió Ft-ot tudtak fordítani.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **EUR-ban fennálló adósságot keletkeztető kötelezettségvállalása** az alábbi volt:

Megnevezés	Kibocsátás, illetve szerződés-kötés időpontja	Összeg (EUR)	Kibocsátási, vagy lehívási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Kórház Konszolidációs Kötvény	2010.10.29	5 114 800	278,75	6 havi EURIBOR+3,42%	Baranya Megyei Kórház átvállalt kiadásaira

Az Önkormányzat a Kórház konszolidációs kötvény kibocsátásából származó 1426 millió Ft-ot teljes egészében a Kórház átvállalt szállítói tartozásainak és egyéb kötelezettségeinek teljesítésére használta fel.

Az Önkormányzat 2010. december 31-én **forintban fennálló adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásai** az alábbiak voltak³⁸:

Megnevezés	Szerződés-kötés időpontja	Összeg (ezer Ft)	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Beruházási célhitel	2006.04.01	291 066	3 havi EURIBOR+1,13 %	önkormányzati fejlesztések
"Új Magyarország fejlesztési terv" hosszú lejáratú hitel	2010.03.24	1 181 480	3 havi EURIBOR+1,49 %	kulturális célú beruházások 2010. évben

Az Önkormányzat a CHF-ben fennálló pénzügyi kötelezettségéből 2010. december 31-ig 569 685 CHF (115 millió Ft) tőkét törlesztett és 1 254 334,64 CHF (221 millió Ft) kamatot, valamint 6 millió Ft egyéb költséget fizetett. Az EUR-ban fennálló pénzügyi kötelezettségére 5 millió Ft egyéb költséget teljesített. A forintban fennálló kötelezettségekből 97 millió Ft tőkét törlesztett és 74 millió Ft kamatot, valamint egyéb költség³⁹ címén 8 millió Ft-ot fizetett.

A „Baranya Megye 2027/A” kötvény vonatkozásában a Közgyűlés a 95/2010. (IX. 23.) számú határozatával hozzájárult a kötvény kamatfelárának - a kibocsátó OTP Bank Nyrt. által a pénzügyi változásokra hivatkozással kezdeményezett – 1%-al történő megemeléséhez, 2010. október 1-től egy év időtartamra.

³⁸ A Beruházási célhitelkeretet az Önkormányzat 2006. évben nyitotta 534 millió Ft értékben, önkormányzati beruházások (információs rendszer létrehozása, infrastruktúrális beruházások, intézmények felújítása, rekonstrukciója) finanszírozásához. A rendelkezésre tartás ideje 2006. december 31-ig tartott, amely időpontig 291 millió Ft-ot használtak fel. Az „Új Magyarország fejlesztési terv” hosszú lejáratú hitelkeretet 1550 millió Ft-ra nyitotta az Önkormányzat, amelyből az EKF projekt részét képező öt alprojekt (Régészeti Múzeum rekonstrukciója, Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont, Nagy Kiállítóter-Múzeum utca, Orfűi Aquapark, Orfűi Vízitouristikai központ) önrészét tervezte finanszírozni. Az Önkormányzat pénzügyi helyzetére tekintettel a Közgyűlés a 22/2011. (II. 22.) számú határozatával a Régészeti Múzeum rekonstrukciója megvalósításától visszalépett, így a hitelkeret 1181 millió Ft-ra csökkent.

³⁹ A kötvények esetében szervezési díj és a banki szolgáltatásokkal felmerülő költségek címén fizetett egyéb díjat az Önkormányzat. A hosszú lejáratú hitel felvételéhez kapcsolódó egyéb költségeket projektvizsgálati díj és hitelgarancia díj címén számolta fel a pénzügyi.

A kamatfelár emelkedésből adódó többletkiadás várhatóan a 2011. évben fog realizálódni 196 470 CHF összegben.

Az Önkormányzat 2007-2010 között az átmenetileg szabad pénzeszközein 1040 millió Ft **hozam és kamatbevételt realizált**, melyből 636 millió Ft származott kötvényekből származó bevétel befektetéséből és 404 millió Ft az intézmények és a Hivatal elkülönített bankszámláin rendelkezésre állt forrás befektetéséből⁴⁰.

A „Baranya Megye 2027/A” kötvény bevételei befektetéséből származó kamatbevételt a kötvények tőke és kamatfizetésére fordították. A kötvény fel nem használt részének lekötéséből származó kamatbevételek a kötvénykibocsátás miatt megfizetett kamat 2,9-szeresét tették ki. Az Önkormányzat **likviditását** a vizsgált időszakban csak **folyószámlahitel igénybevételével tudta biztosítani**, melyet az alábbi táblázat mutat be:

ezer Ft-ban

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. március 31.
I. Folyószámlahitel					
a folyószámlahitel keretösszege január 1-jén	1 500 000	1 500 000	1 500 000	2 070 000	1 500 000
teljesített kamat és egyéb költség	47 095	4 986	46 767	59 441	12 218

A folyószámlahitel kondíciói és egyéb költségei a következők voltak⁴¹:

Megnevezés	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Egyéb költség
Folyószámlahitel		
2007. év	3 havi BUBOR +0,035	0,00%
2008. év	3 havi BUBOR +0,035	0,00%
2009. év	3 havi BUBOR +3	0,10%
2010. év	3 havi BUBOR +4	0,10%
2011. év	3 havi BUBOR +0,01	0,50%

Hátrányt jelentett az Önkormányzat számára, hogy a számlavezetéssel és a kötvénykibocsátással ugyanazon pénzügyintézetet bízta meg, mivel a pénzügyintézet a kockázatokat összevontan értékelve kedvezőtlenebb hitelkondíciókat alkalmazott.

A 2008. évben az előző év végi kötvénykibocsátásra tekintettel az Önkormányzat kevesebb esetben és kisebb mértékben vett igénybe folyószámlahitelt. A hitelkeret összegét a 2008. évi költségvetési rendeletben határozta meg a Közgyűlés, amely döntését a későbbiekben nem vizsgálta felül.

⁴⁰ Pályázati források előlegéből.

⁴¹ A referencia kamat az alábbiak szerint alakult:

MNB BUBOR fixing (átlagkamat) %-ban					
Referencia kamat	2007. évi	2008. évi	2009. évi	2010. évi	2011. március 31-ig
3 havi BUBOR	7,75	8,87	8,64	5,5	6,03
1 havi BUBOR	7,83	8,75	8,66	5,47	5,94
1 napi BUBOR	7,78	8,41	8,39	4,95	5,24

A hitelkeret összegét 2009. december 1-től 2010. november 30-ig 2070 millió Ft-ra emelték, az EKF projekthez kapcsolódó projektek finanszírozása érdekében, melyről a Közgyűlés a 2009. évi költségvetési rendelet módosításáról szóló 11/2009. (IX. 29.) számú rendeletében döntött.

A folyószámlahitel átlagos napi állománya a 2008. évben volt a legalacsonyabb, 166 millió Ft, 2011. március 31-én volt a legmagasabb, 777 millió Ft. A 2007-2010 közötti időszakot jellemző folyamatos likviditási problémák finanszírozása (folyószámlahitel) az Önkormányzatnak 2007-től a 2010. év végéig összesen 153 millió Ft kamatráfordítást eredményezett. Az Önkormányzat 2010. december 31-én fennálló folyószámla hitelállománya 526 millió Ft volt.

A jelenleg fennálló kötvények és a hitel esetében a **kamatfizetési kötelezettségek alakulását jelentősen befolyásolta** és jelenleg is befolyásolja a kibocsátáskori és az utolsó kamatfizetési **referencia kamatok változása**, melyet az alábbi táblázat mutat be:

Megnevezés	Kibocsátási, lehívási	2010. évi utolsó fizetési	Változás %
	alapkamat %		
6 havi CHF LIBOR	2,861	0,1983	-93,1%
3 havi EURIBOR	3,061	1,029	-66,4%
3 havi EURIBOR	0,79	1,029	30,3%
6 havi EURIBOR	1,265	1,265	0,0%

Az Önkormányzat a 3 havi EURIBOR-hoz mint referenciakamathoz kötött hitelt 2006. július 14-én és 2010. március 24-én vett fel.

Amennyiben a referencia kamat nem változott volna, a „Baranya Megye 2027/A” kötvény után a kibocsátáskori referencia kamattal számolva az Önkormányzatnak 2 156 784 CHF (400 millió Ft) kamatfizetési kötelezettsége jelentkezett volna. A kamatváltozások miatt azonban az Önkormányzatnak 902 449 CHF-el **(179 millió Ft-tal) kevesebb fizetési kötelezettséget kellett teljesítenie, mint amivel a szerződés megkötésekor számolnia kellett.**

Az alapkamat mértékének alakulása jelentős hatással van az adott devizában kifejezett, a teljes futamidőre számított, várható kamatkötelezettség nagyságára.

Az Önkormányzat fizetési kötelezettségei közül a „Baranya Megye 2027/A” kötvény tőketörlesztésére 2010. december 31-ig 569 685 CHF (115 millió Ft) értékben került sor, ami - a kötvény beváltási árfolyamához viszonyítva - összesen 29 millió Ft árfolyamvesztést okozott.

Az Önkormányzatnál a helyszíni vizsgálat alatt további hitel igénybevételről, illetve kötvénykibocsátásról szóló döntést nem készítettek elő.

Az Önkormányzat 2011-2014. évekre szóló **gazdasági programjában** kiemelt feladatként határozták meg - többek között - a **likviditás biztosítását**, az **adósságállomány optimalizálását**. A gazdasági programban rögzített feladatok végrehajtására az éves költségvetési rendeletekben intézkednek.

3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek

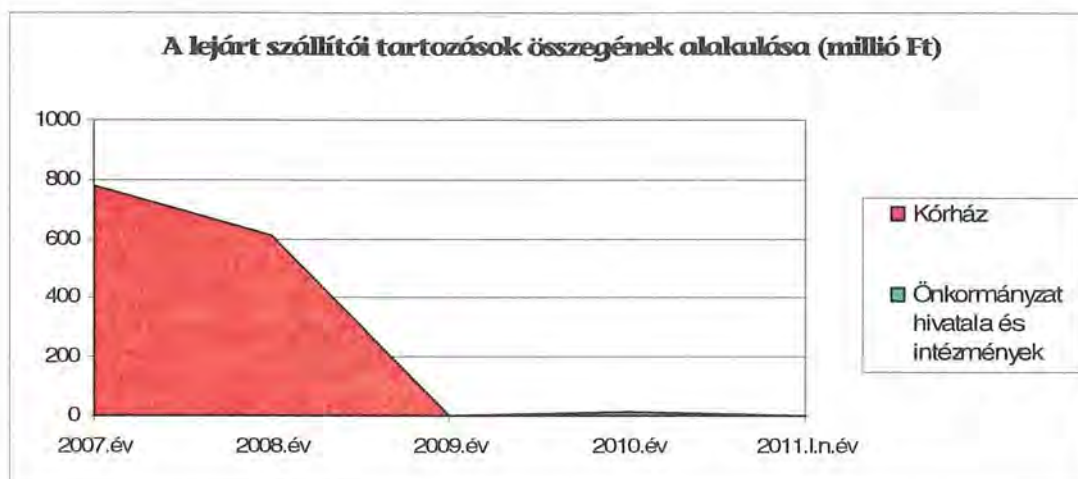
Az Önkormányzatnak és a 75% feletti tulajdoni részesedésű gazdasági társaságainak lejárt szállítói tartozásait az alábbi táblázat tartalmazza:

Megnevezés	ezer Ft-ban				
	2007. december 31.	2008. december 31.	2009. december 31.	2010. december 31.	2011. március 31.
Lejárt szállítói tartozás	778 936	613 628	0	15 668	0
ebből: Kórház	776 090	613 628	0	0	0
Gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozása	0	0	0	0	2 300
Egyéb kiadás elmaradás	0	0	0	0	0
Tartozásállomány összesen:	778 936	613 628	0	15 668	2 300

Az Önkormányzat és gazdasági társaságai **lejárt szállítói tartozása** a 2007. évi 779 millió Ft-ról 2010-re **16 millió Ft-ra**, 2011. március 31-ére 2 millió Ft-ra **csökkent**. A 2010. december 31-én fennálló lejárt szállítói tartozásállomány 15,9%-a volt 30 napon túli. A 2007-2008. években fennálló tartozásállomány 99, illetve 100%-ban (776 millió Ft, 614 millió Ft) a Kórházat terhelte. A Kórház a 2009. évben fennálló adósságállománya fizetési határidejét faktorálással 2010. évre ütemezte át, majd a Kórház megszűnését követően a jogutód Önkormányzat⁴² a fizetési kötelezettségének a „Kórház Konszolidációs” kötvény kibocsátásából származó bevételéből tett eleget. A szállítói állomány átütemezéséből adódóan a 2010. évben 73 millió Ft kamatfizetési kötelezettsége keletkezett az Önkormányzatnak.

A 2010. december 31-i mérlegben kimutatott szállítói kötelezettség 241 millió Ft volt, amelyből 225 millió Ft le nem járt tartozásállomány. Az Önkormányzatnál a 2010. év végén kimutatott szállítói kötelezettségre fedezetet részben a mérlegben kimutatott 128 millió Ft követelésállomány, illetve a Hivatal szabad folyószámlahitel kerete nyújthat.

⁴² A Közgyűlés 114/2009. (XI. 6.) számú határozata 3. d.) pontja értelmében a 2009. december 31-én megszűnő Kórház jogutódja a vagyoni jogok és kötelezettségek tekintetében a BMÖ.

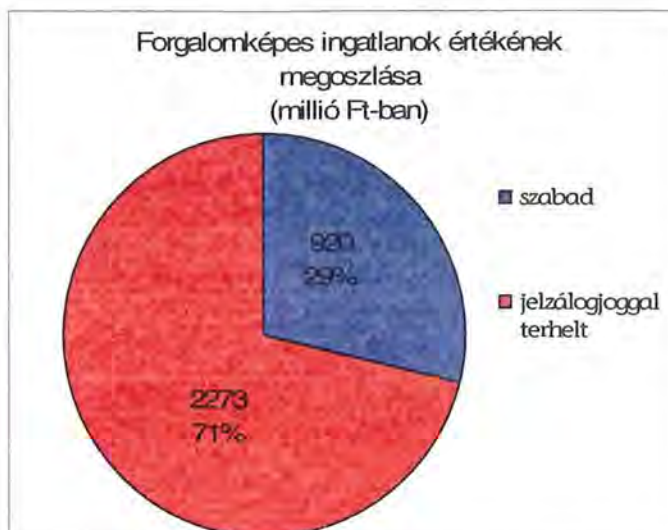
3.3. Egyéb kötelezettségek

Az Önkormányzatnak a vizsgált **időszakban garancia- és kezességvállalással kapcsolatos hosszú távú kötelezettségvállalása nem volt.**

A Közgyűlés a 95/2010. (IX. 23.) határozatával a „Baranya Megye 2027/A” és a „Kórház Konszolidációs” elnevezésű kötvények biztosítékeként hozzájárult 9 db forgalomképes, valamint – az Ötv. 88. § (1) bekezdését megsértve – kettő db korlátozottan forgalomképes **ingatlanon jelzálogjog alapításához** és bejegyzéséhez. Az ingatlanokon összességében 20 000 ezer CHF, illetve 5114,8 ezer EUR összegű tőke és járulékaik erejéig jelzálogjog bejegyzése történt.

A jelzálogjoggal terhelt ingatlanok számviteli nyilvántartás szerinti nettó értéke 2010. december 31-én 2443 millió Ft (ebből a forgalomképes ingatlanok számviteli nyilvántartás szerinti nettó értéke 2273 millió Ft) volt. Az Önkormányzat összes forgalomképes ingatlanának könyvszerinti nettó értéke 3193 millió Ft, korlátozottan forgalomképes ingatlanának könyv szerinti nettó értéke 9933 millió Ft volt.

Az Önkormányzat eladósodása és a jelzálogjog bejegyzése között a vizsgált időszakban egyenes arányosság áll fenn, mert miközben a pénzügyi kötelezettségek 2006-ról 2010-re 5,4-szeresére növekedtek, az Önkormányzat a forgalomképes ingatlanjai számviteli nyilvántartás szerinti nettó értékének (3193 millió Ft) 71%-a (2273 millió Ft) erejéig jelzálogjog alapítására kényszerült. Az alábbi ábra a szabad, illetve a jelzálogjoggal terhelt forgalomképes önkormányzati ingatlanok értékben kifejezett megoszlását mutatja be a 2010. december 31-én fennálló állapot szerint.

Az Önkormányzatnak a Kórházzal kapcsolatban 2010. év után merülhet fel fizetési kötelezettsége a folyamatban lévő műhibaperek, szolgáltatói szerződés felmondás miatt (gyógyszertár, betegétkeztetés), de jogerős bírósági határozat hiányában ennek összegét jelenleg számszerűsíteni nem lehet.

A vizsgált időszakban nem történt meg annak felmérése, hogy az **elhaszná-
lódott eszközök pótlása** milyen kötelezettséget jelent az Önkormányzat szá-
mára. Az Önkormányzat ciklusbeszámolója szerint felújításokra, az eszközök
pótlására a pénzügyi lehetőségek a függvényében, elsősorban az intézmények
működőképességének biztosítása, illetve a szakhatósági előírások figyelembe
vételével került sor. Az Önkormányzat a 2007-2010. években a tárgyi eszközök
után **742 millió Ft összegű értékcsökkenést számolt el.** Felújításra 528
millió Ft-ot fordított.

Az Önkormányzat a Club Orfű Kft részére 2010. évben 2 millió Ft kölcsönt
nyújtott 0,2 év időtartamra működéshez szükséges eszközbeszerzéshez, mely
kölcsönt a gazdasági társaság visszafizetett. Az önkormányzati intézmények ré-
szére a vizsgált időszakban nem nyújtott kölcsönt az Önkormányzat. A 60%-os
önkormányzati tulajdonú Zsigmond Vilmos Harkányi Gyógyfürdő Kórház
Nonprofit Kft kisebbségi (40%) tulajdonosa szolgáltatás nyújtás garanciája cél-
jából a Harkányi Gyógyfürdő Zrt. részére 2009. május 19-én két év időtartamra
40 millió Ft, a Mecsektours Kft. részére 2010. október 15-én fél éves időtartamra
12 millió Ft **összegben tagi kölcsönt nyújtott**, amelyből a 2010. december
31-én fennálló kötelezettség 52 millió Ft volt.

4. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT IN- TÉZKEDÉSEK

A jelentésben szereplő CLF módszerrel bemutatott működési és felhalmozási
hiány mindamelllett alakult ki, hogy a vizsgált időszakban az Önkormányzat
folyamatosan intézkedéseket tett, hogy alkalmazkodjon a finanszírozási rend-
szer változása miatti forráscsökkenéshez. Ennek érdekében bevételnövelő és ki-
adáscsökkentő döntéseket hozott.

A kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések megtétele a **feladatellátás szakmai színvonalának növelése mellett a takarékos szemléletű gazdálkodást**, a működőképesség megőrzését, kiemelten a **pénzügyi helyzet javítását célozta meg**. A legjelentősebb mértékű kiadási megtakarítást a létszámleépítésekkel érték el, emellett a Kórház kivételével sikerült megőrizniük intézményeik gazdálkodásának stabilitását.

Az Önkormányzat gazdálkodásában a 2007-2010. években – kimutatása szerint – **az átvett feladatok** összesen **988 millió Ft kiadási többletet**, valamint **az átadott feladatok** – az egészségügyi feladatokon felül – összesen **532 millió Ft kiadáscsökkenést jelentettek**. A vizsgált években az átvett és átadott feladatok az alábbiak voltak:

- 2007. július 1-jétől az Önkormányzat 10 éves időtartamra átvette Mohács Város Önkormányzatától a dr. Marek József Szakközépiskola és a Petőfi Sándor Középfiskolai Kollégium által ellátott feladatokat, és integrálta a BMÖ Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskola, Kollégium intézménybe⁴³. A feladatátvétel hatása – az Önkormányzat kimutatása alapján - 943 millió Ft kiadási többletet okozott;
- 2009. július 1-ét követően a Baranya Megyei Területfejlesztési Tanács működésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat a Hivatal látta el⁴⁴. A feladatátvételt indokolta, hogy a Hivatal közreműködésével biztosítható a leghatékonyabban a területfejlesztés, a területrendezés, és a kapcsolódó területi információs rendszer szerves egysége. A feladatátvétellel járó 41 millió Ft kiadási többletet, a Baranya Megyei Területfejlesztési Tanács az Önkormányzatnak megtérítette;

2011. március 1-jétől a Baranya Megyei Területfejlesztési Tanács visszakérte az átadott feladatokat, melyhez a Közgyűlés a 23/2011. (II. 22.) számú határozatával járult hozzá. A feladat visszaadása az Önkormányzat gazdálkodásában – elszámolásai szerint – a 2011. évre 12 millió Ft kiadási megtakarítást jelentett.
- 2010. szeptember 1-jétől 10 éves időtartamra átvette az Önkormányzat a Szigetvár – Dél-Zselic Többcélú Kistérségi Társulástól a Dél-Zselic Középfiskola Weiner Leó Alapfokú Művészetoktatási Intézménye által ellátott alapfokú művészetoktatási feladatokat, amelyeket a BMÖ II. Béla Középfiskola, Élelmiszeripari Szakiskola és Kollégium (Pécsvárad) intézmény lát el⁴⁵. Az Önkormányzat kimutatása szerint a feladatátvétel miatt 45 millió Ft többlet kiadás keletkezett;
- 2009. július 1-jétől a BMÖ Nagy László Gimnázium, Szakközép- és Szakiskola, Speciális Szakiskola, Kollégium Komló intézmény a „Kökönyösi Oktatási Központ” Szakközépfiskola intézményegységeként a Kökényösi Közoktatási

⁴³ a Közgyűlés 41/2007. (VI. 19.) számú határozatával

⁴⁴ a Közgyűlés 67/2009. (VI. 18.) számú határozatával

⁴⁵ a Közgyűlés 53/2010. (V. 13.) számú határozatával

si Intézményfenntartó Társulás irányítása alá tartozik⁴⁶. Az Önkormányzat a feladatátadás hatásaként 507 millió Ft kiadáscsökkenést mutatott ki;

A Közgyűlés a 3/2008. (I. 31.) és a 128/2008. (XI. 27.) számú határozataival döntött arról, hogy konzorciumi tagként csatlakozik a DDOP-3.1.2./2.F „Integrált kis- és mikro térségi oktatási hálózatok és központjaik fejlesztése”, valamint a TÁMOP 3.1.4. „Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés innovatív intézményekben” című pályázatokhoz a BMÖ Nagy László Gimnázium, Szakközép- és Szakiskola, Speciális Szakiskola, Kollégiumával. Jelentős beruházások, műszaki fejlesztések realizálására nyíltott lehetőség, valamint oktatási programcsomagok, módszertani szakmai fejlesztések történtek az intézményegységekben. A két pályázat így együttesen olyan minőségi fejlesztést eredményezett Komlón és térségében, mely az utóbbi évtizedek legnagyobb közoktatási célú beruházása volt. A pályázati feltétel előírta a társulási megállapodás megkötését, melyben a konzorcium tagjai vállalták az óvodai, általános iskolai, alapfokú művészetoktatási, középiskolai és szakiskolai, speciális szakiskolai, valamint kollégiumi nevelés – oktatás biztosítását közös fenntartású intézményfenntartó társulás keretében. A vállalás értelmében a megalakult társulás és a létrejövő oktatási központ neve „Kökönyösi Oktatási Központ” lett.

- 2009. december 31-én megszűnt a Kórház, mint az Önkormányzat fenntartásában működő költségvetési intézmény, 2010. január 1-jétől az egészségügyi területi ellátási kötelezettség teljesítését a Pécsi Tudományegyetem és Klinikai Központ részére adták át⁴⁷. A feladatátadást megelőzően költség-hatékonysági számításokat, hatáselemzéseket végeztek, amelyek a Közgyűlés döntésének alapjául szolgáltak, azonban az Önkormányzat a Kórházzal kapcsolatos intézkedések kiadáscsökkentő hatását a vizsgálat keretében nem mutatta be. A feladatátadás kiadáscsökkentő hatását nem számszerűsítették. 2010-től pénzügyi terhet jelentett az Önkormányzat számára a 2000 millió Ft-ot meghaladó kórházi tartozások rendezése. Az Önkormányzatnak a Kórházzal kapcsolatosan 2010-ben 483 millió Ft bevétele és 1237 millió Ft kiadása volt;
- 2009. november 6-án a Baranya Megyei Önkormányzat és Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata megalakította a Baranya – Pécs Közkönyvtári Társulást⁴⁸, amely 2010. január 1-jétől intézményfenntartó társulásként működteti a Csorba Győző Megyei – Városi Könyvtár intézményt. E jogutód intézmény látja el a 2009. december 31-el megszűnt Csorba Győző Megyei Könyvtár (és a Pécsi Városi Könyvtár) feladatait. Az Önkormányzat számításai szerint az intézkedés 25 millió Ft megtakarítással járt.

A Közgyűlés az „Európa Kulturális Fővárosa – Pécs 2010” program kulcsprojektjei közül a Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont megvalósításával összefüggésben kezdeményezte a társulás megalapítását, tekintettel arra, hogy a pályázati dokumentáció tartalmazta a megyei és városi könyvtár integrációját. A társulás fenntartásával kapcsolatos feladat- és hatásköröket Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének bizonyos részjogosultságai mellett (egyetértés, véleményezés) az Önkormányzat gyakorolja.

⁴⁶ a Közgyűlés 24/2009. (III. 19.) számú határozatával

⁴⁷ a Közgyűlés 72/2009. (VI. 18.) számú határozatával

⁴⁸ a Közgyűlés 115/2009. (XI. 6.) számú határozatával

Az Önkormányzat gazdasági programjában megfogalmazott elvárások szerint 2007-ben elindult az intézményeket, Hivatalt érintő költségtakarékos szervezeti struktúra kialakítása. A hivatali, **intézményi feladatok** létszámcsökkentéssel, átszervezéssel járó **racionalizálásáról, integrációról a Közgyűlés döntött**, mely – a kimutatásai szerint – a 2007-2010. években **705 millió Ft kiadási megtakarítást eredményezett**. A döntést előkészítő előterjesztésekben a tervezett intézkedések indokait, várható eredményeit bemutatták.

2007. január 1-jétől az illetékhivatal tevékenységét az APEH Regionális Igazgatósága látja el. A gépkocsivezetők foglalkoztatását, munkaidejük hatékonyabb kihasználása érdekében a Hivataltól a BMÖ Gazdasági Igazgatósága intézmény vette át⁴⁹. 2007-2010 között a Közgyűlés döntéseinek következményeként a Hivatal létszáma 76 fővel csökkent. A Hivatalban a létszámcsökkenéssel járó döntések, átszervezések hatása – a kimutatás alapján - 98 millió Ft megtakarítással járt.

2010. április 1-jétől a szociális intézményi ellátórendszer racionalizálása érdekében a BMÖ Horizont Otthona Szigetvár-Turbékpusztai önálló intézményként megszűnt, tevékenysége integrálódott a BMÖ Mozsgó-Turbékpusztai Integrált Szociális intézménybe⁵⁰. Az integrációt a gazdaságosabb működtetés mellett a hatékonyabb szakmai működtetés is alátámasztotta. 2010. július 1-jétől a gyógypedagógiai és gyermekvédelmi intézményi ellátórendszer felülvizsgálatának eredményeként a közoktatási intézményekben ellátott gyermekvédelmi feladatok a Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központba kerültek⁵¹. A Baranya Megyei Gyermekvédelmi Központ feladatellátásában a nem kötelező bölcsődei feladatot megszüntették⁵², mivel a bölcsődei férőhelyek kihasználatlanok voltak. A közművelődési ágazatban a gazdaságosabb működtetés érdekében megvalósult négy intézmény gazdasági integrációja. Az Önkormányzat számításai alapján az intézményi átszervezések a vizsgált időszakban a Közgyűlés további – üres állás-helyek zárolása – döntéseivel együtt 607 millió Ft kiadás csökkenést eredményeztek.

Az **egyéb intézményi átszervezések** eredményeként a BMÖ Általános Iskola, Készségfejlesztő Speciális Szakiskola, Kollégium és Gyermekotthon oldi intézmény a Meixner Ildikó Egységes Gyógypedagógiai Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Mohács tagintézménye, valamint a BMÖ Általános Iskola, Szakiskola, Nevelési Tanácsadó, Kollégium és Gyermekotthon Pécsvárad intézmény a BMÖ Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium Komló tagintézménye lett⁵³. Az átszervezés következtében a feladatellátás gazdaságosabbá vált, a szervezeti változások **hatása** – az Önkormányzat kimutatása szerint – például a dologi **kiadási megtakarításban** 3 millió Ft-ot jelentett.

⁴⁹ a Közgyűlés 4/2007. (III. 23.) rendelete alapján

⁵⁰ a Közgyűlés 4/2010. (I. 28.) számú határozatával

⁵¹ a Közgyűlés 33/2010. (IV. 29.) számú határozatával

⁵² a Közgyűlés 55/2010. (V. 13.) számú határozatával

⁵³ a Közgyűlés 33/2010. (IV. 29.) és 35/2010. (IV. 29.) számú határozataival

A **többletjuttatások csökkenése** összesen **723 millió Ft volt**. A többletjuttatások csökkenését a Hivatalban a cafetéria juttatások mérséklése, valamint a jutalomelvonások jelentették⁵⁴. A Hivatalnál **a helyettesítések 13 millió Ft bérmegetakarítást** eredményeztek. Az intézmények gazdálkodásában jelentkezett a **beszerzési szerződések felülvizsgálata** és módosítása hatásaként **10 millió Ft megtakarítás**⁵⁵.

A **2007-2010. években** az intézményátszervezések, valamint a takarékosági intézkedések eredményeként – a feladat átadásokon, -átvételeken felül – együttesen **1454 millió Ft kiadási megtakarítás keletkezett** melyből 705 millió Ft, 48,5% a kapcsolódó álláshely csökkenések következménye.

A 2007-2010. évek kiadáscsökkentő intézkedéseinek hatását beavatkozási területenként az alábbiak részletezik:

adatok: ezer Ft-ban

Az érvényesített kiadás-csökkentés területei	Személyi juttatások és járulékaik	Dologi, működési kiadások	Pénzeszköz átadások, támogatások	Összesen
A Közgyűlés működése	0	0	0	0
Az Önkormányzat hivatalánál	147 102	0	0	147 102
Az intézményeknél	1 293 259	13 235	0	1 306 494
ÖSSZESEN	1 440 361	13 235	0	1 453 596

A **Hivatalban** végrehajtott megtakarítási intézkedések átszervezésből következő és létszámcsökkentéssel járó **döntések** voltak, amelyek összességében a 2006. december 31-i állapothoz viszonyítva **76 fő** igazgatási átlaglétsszám **csökkentését eredményezték**.

A Hivatalban 2006. december 31-én az átlaglétsszám 139 fő volt, melyből a megvalósult átszervezések kapcsán a létszámcsökkentési és növelési intézkedések együttes hatására ténylegesen 76 fő létszámcsökkenés realizálódott. Feladatait a Hivatal – kimutatása szerint – 2011. március 31-én 63 fő átlaglétsszámmal látta el.

Az önkormányzati szinten kimutatott **megtakarítási intézkedésekből 1306 millió Ft-ot** – 89,9%-ot – **az intézmények körében érvényesítették**. Ezen belül a megtakarításokból 1293 millió Ft, az összes intézményi megtakarítás 98,9%-a a személyi juttatások és járulékoknál realizálódott.

Az álláshely **csökkentő intézkedések** következtében 2007-2010 között a Hivatalnál és az intézményeknél összesen 1862 álláshelyet szüntettek meg, amelyből 1274 fő, 68,4% ágazati szakmai, 588 fő, 31,6% intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz, gazdasági ügyek intézéséhez kapcsolódó álláshely volt.

⁵⁴ a Közgyűlés 3/2010. (I. 28.) számú határozatával

⁵⁵ a Közgyűlés évenkénti költségvetési rendeleteiben foglaltak alapján

Az összes megszüntetett álláshelyből a Kórház átadása 705 álláshely átadását jelentette.

A létszámcsökkentési döntések kiemelten a költségvetési rendeletek megalkotásával és módosításaival összefüggő testületi határozatokban jelentek meg.

A 2007-2010. években végrehajtott létszámcsökkenés eredményét az alábbi grafikon szemlélteti:

A helyi szervezési intézkedések végrehajtásához az Önkormányzat az áttekinthető időszak alatt 292 millió Ft központi költségvetési támogatásban részesült, amelynek felhasználásával 166 fő álláshelyet tartósan leépített. Az álláshely csökkenésnél 1696 főhöz, 91,1%-hoz központi támogatás nem kapcsolódott, mert az üres álláshelyek megszüntetésén felül az érintett dolgozók egy része nyugállományba vonult, prémium évekre ment, vagy más munkáltatónál helyezkedett el. Az intézkedések eredményeként az Önkormányzat 2006. december 31-ei átlagléttszáma 2011. március 31-ére 1527 fővel, 52,2%-kal csökkent, ebben tükröződött a kormányzati intézkedések miatti létszám csökkenés (Illetékhivatal 63 fő) hatása is. Ezt nem tekintve a tényleges létszámcsökkenés 1464 fő, 49,9% volt.

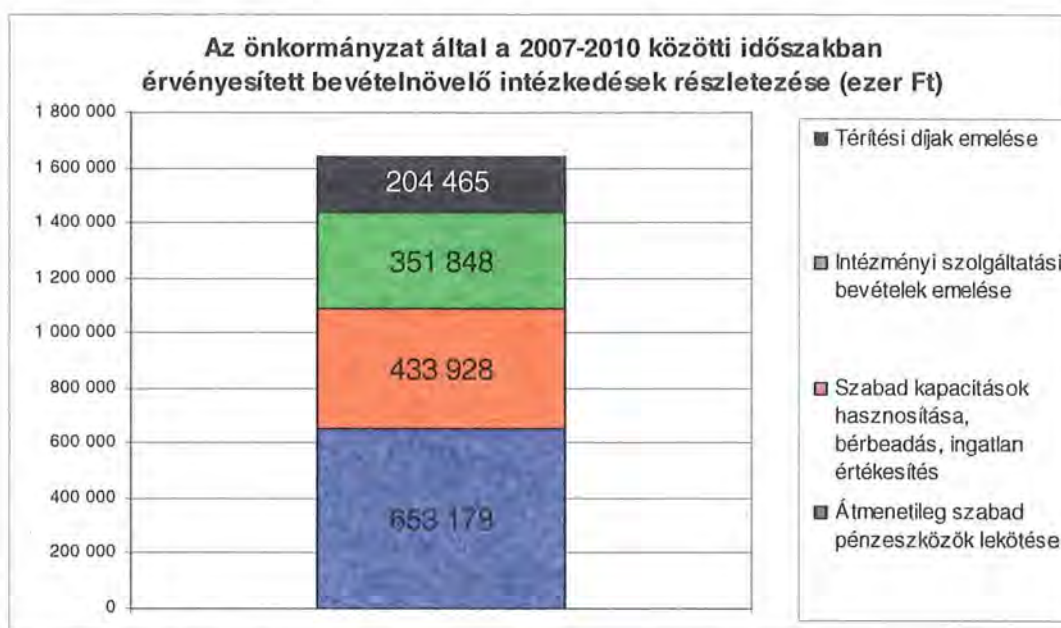
2011. I. negyedévében a létszám növelő, - csökkentő döntések eredőjeként a további létszámcsökkenés 24 főben realizálódott.

Az Önkormányzatnál **2011. első negyedévében folytatódtak a megtakarítási intézkedések**, a kimutatott – a feladat átadáson felüli – 153 millió Ft kiadási megtakarításból **1 millió Ft**, 0,5% **dologi jellegű** volt, amely a határozott idejű alkalmazások megszüntetéséhez kapcsolódott. A személyi juttatások és járulékok mérséklődését kiemelten a Hivatali és intézményi szervezeti változások eredményezték. 2011. január 1-jétől az intézmények gazdasági szervezeti egységei megszűntek, a gazdálkodással, könyvvezetéssel és adatszolgáltatással kapcsolatos feladataikat a Hivatal vette át. A kulturális intézményi feladatellátás felülvizsgálatának eredményeként a Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központot, valamint Művészetek és Irodalom Háza intézményt 2011. április 15. napjával jogutód nélkül megszüntették. Az intézmények által ellátott kötelező feladatokról a közművelődési feladatokat a Csorba

Győző Megyei Városi Könyvtár intézménye, az idegenforgalmi feladatokat a Hivatal teljesíti. A hivatali és az intézményi szervezeti változások, valamint a többletjuttatások, tiszteletdíjak csökkentése hatásaként az Önkormányzat összesen **152 millió Ft személyi juttatás és járulék** megtakarítást mutatott ki.

A **Közyűlés működéséhez kapcsolható kiadások** a 2011. évi költségvetési rendeletben tervezettek szerint várhatóan **8 millió Ft összegben csökkennek**, amelyből 5 millió Ft, 54,5% a társadalmi megbízatású alelnök tiszteletdíjának megállapításához kapcsolódik.

A kiadáscsökkentő intézkedések mellett **az Önkormányzat az alábbiakban számszerűsített bevételnövelő intézkedéseket tette:**

A bevételnövelésre irányuló intézkedések számszerűsített összegéből, 1643 millió Ft-ból a Hivatal 1080 millió Ft-ot, 65,7%-ot realizált. A bevételek növekedésében meghatározó tényező a bérbeadás és az ingatlanok értékesítése 427 millió Ft-tal, az átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséből származó kamatbevétel 653 millió Ft-tal. Az intézmények bevétel növekedése kiemelten a térítési díjak emeléséből (204 millió Ft), a bérbeadásból (7 millió Ft) valamint a további szolgáltatások bevételi többletéből (352 millió Ft) ered.

Előzőeken túl, a 2007-2010. években az átvett feladatokhoz kapcsolódott 594 millió Ft központi költségvetési finanszírozás, 79 millió Ft intézményi saját bevétel, valamint a Baranya Megyei Területfejlesztési Tanácstól kapott 34 millió Ft támogatás.

A **2011. évre** – a feladatátvételek kivételével – **71 millió Ft bevételi növekményt terveztek önkormányzati szinten**, melyből 51 millió Ft, 71,8% a Hivatalt érinti. A növekedés várhatóan elsősorban államháztartáson kívüli támogatásból és az ingatlanok, eszközök bérbeadásából származik.

A feladatátvételek hatását 33 millió Ft többletbevételként tervezték.

Az átszervezések, a takarékosági intézkedések szakmai feladatellátásra gyakorolt hatását nem a belső ellenőrzés keretében, hanem az intézkedési tervek végrehajtása során értékelték. Az intézmények belső ellenőrzése kapcsán a létszámcsökkentési intézkedések végrehajtását vizsgálták.

5. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSI RENDSZERÉNEK 2009. ÉVI ELLENŐRZÉSE SORÁN A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY JAVÍTÁSÁRA TETT SZABÁLYSZERŰSÉGI ÉS CÉLSZERŰSÉGI JAVASLATOK HASZNOSULÁSA

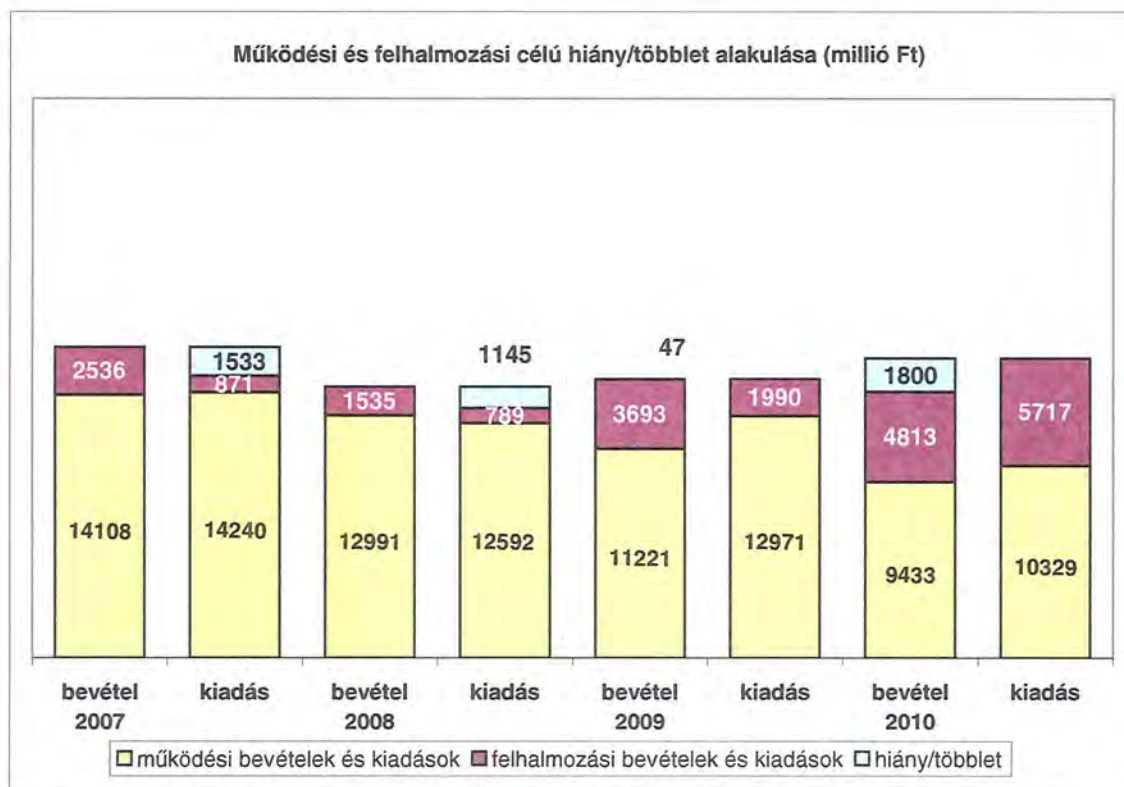
A ÁSZ a 2009. évi jelentésében a pénzügyi egyensúly javítására szabályszerűségi és célszerűségi javaslatot nem tett.

Budapest, 2011. december „19”

Domokos László h.

Melléklet: 6 db 15 lap

Az Önkormányzat CLFmódszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között

	ezer Ft			
	2007.	2008.	2009.	2010.
1.1.1. Saját működési bevételek	3 467 388	3 988 971	3 966 141	4 878 008
1.1.2. Költségvetési támogatás	2 952 328	4 096 269	3 345 424	3 053 762
1.1.3. Átengedett bevételek	1 549 780	561 509	567 569	177 522
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	4 739 378	4 211 435	3 416 267	1 283 799
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	21 234	11 535	20 560	9 700
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	1 381 767	141 879	299 568	255 802
1.1.7. Előző évi pénzmaradvány átvétel	36 274	31 849	112 552	116 323
1.1. Folyó bevételek =1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.	14 148 149	13 043 447	11 728 081	9 774 916
1.2.1. Működési kiadások kamatkidadások nélkül	13 669 882	12 219 304	12 435 570	9 528 159
1.2.2. Államháztartáson belülré átadott pénzeszközök	325 001	56 095	197 438	547 120
1.2.3.1. vállalkozásoknak	340	5 110	10 070	275
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	0	0	0	503
1.2.3.3. magánszemélyeknek	92 325	102 473	109 868	93 461
1.2.3.4. nonprofit szervezeteknek	166 563	201 668	120 263	93 293
1.2.3. Transzferkiadások (=1.2.3.1+1.2.3.2+1.2.3.3+1.2.3.4)	259 228	309 251	240 201	187 532
1.2.4 Kamatkidadások	112 327	157 400	110 106	205 391
1.2.5. Előző évi pénzmaradvány átadás	36 174	31 837	112 552	106 349
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5	14 402 612	12 773 887	13 095 867	10 574 551
1.3. Folyó költségvetés egyenlege MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (1.1. - 1.2.)	-254 463	269 560	-1 367 786	-799 635
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS**				
2.1.1. Saját tőkebevételek	885 155	52 652	11 012	52 040
2.1.2. Államháztartáson belülről kapott támogatások	321 880	294 095	884 435	3 185 525
2.1.3. EU-tól és külföldről kapott támogatások	0	338	0	0
2.1.4. Államháztartáson kívülről kapott támogatások	62 830	73 622	38 659	205 279
2.1. Felhalmozási bevételek (=2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.)	1 269 865	420 707	934 106	3 442 844
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával	614 150	536 085	1 576 924	5 063 033
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával	155 624	69 660	209 556	202 403
2.2.3. Államháztartáson belülré átadott pénzeszköz	10 500	52 793	98 521	370 669
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	40	0	0	0
2.2.5. Államháztartáson kívülré adott pénzeszközök	40 154	104 574	89 406	28 707
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása	0	600	400	12 130
2.2. Felhalmozási kiadások (=2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.)	820 468	763 712	1 974 807	5 676 942
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	449 397	-343 005	-1 040 701	-2 234 098
3: FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ				
(1.3.) Folyó költségvetés egyenlege Működési Jövedelem + (2.3.) Felhalmozási költségvetés egyenlege	194 934	-73 445	-2 408 487	-3 033 733
4. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK				
4.1. Hitelfelvétel	195 106	0	0	1 674 708
4.2. Hiteltörlesztés	563 905	774 984	32 336	32 337
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	3 064 800	0	0	1 408 718
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	0	33 498	81 468
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	0	1 424	0	0
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	0	0	0	0
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)	47 718	-272 526	-222 417	-308 930
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)	34 994	86 284	-205 570	-359 867
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1.-4.2.+4.3.- 4.4+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	2 708 725	-1 132 370	-82 681	3 020 558
5. TÁRGYÉVI POZÍCIÓ				
(3.) FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ + (4.9.) Finanszírozási műveletek egyenlege	2 903 659	-1 205 815	-2 491 168	-13 175
6. NETTÓ MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM				

(1.3.) Működési Jövedelem - Tőketörlesztés (4.2. Híteltörlesztés + 4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása)	-818 368	-505 424	-1 433 620	-913 440
TÁJÉKOZTATÓ ADATOK				
Összes kötelezettség	5 762 686	5 770 023	5 572 458	7 936 546
ebből rövid lejáratú	1 981 918	2 020 029	1 835 478	1 106 551
Összes szállítói kötelezettség	1 557 896	1 817 379	1 653 243	240 761
ebből lejárt	781 465	778 936	613 628	0
Pénz és tőkepiaci kötelezettség (adósság)	4 082 114	3 814 330	3 840 372	7 621 258
ebből rövid lejáratú	301 346	64 336	103 392	791 263
PPP szerződésből hátra lévő kötelezettséges állomány	0	0	0	0
ebből lejárt szolgáltatási díj miatti kötelezettség	0	0	0	0
Folyószámlahitel napi átlagos állománya	598 577	166 150	505 625	721 939
Likvidhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Munkabérhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Peres eljárásokból fennálló függő kötelezettségek	0	0	0	0
Finanszírozásba bevonható eszközök összesen :	4 428 497	3 222 682	731 514	860 113
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	0	0	0	0
Hosszú lejáratú bankbetétek	0	0	0	0
Értékpapírok	1 181	1 181	1 181	1 181
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül)	4 427 316	3 221 501	730 333	858 932

* Bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció, a vagyoni helyzetet az egyenleg befolyásolja

** Bevételekben vagyon megőrzésre és bővítésre fordítható források.

Megjegyzés

A számitási leírás némileg eltér az ÁSZ módszertanában korábban alkalmazott besorolásoktól. A jelen besorolás általános közgazdasági megfontolásokon alapul, amely testet ölt az SNA statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a kiadásokat és bevételeket, amelyek az egység vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. Bevételi oldalon ilyenek az adók, a tényező jövedelmek, transzferek, kiadási oldalon a transzferek és a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatos működési kiadások. Felhalmozási, vagy tőke tételek módosítják a vagyon nagyságát. Privatizációs bevétel csökkenti a vagyont, fizikai beruházás, vagy pénzügyi befektetés növeli.

A folyó költségvetés egyenlege (működési jövedelem) tartalmazza a kamatkidadásokat is, mind a működési, mind a fejlesztési kamatot, mert ezek közgazdaságilag tényezőjövödelmek. Nem tartalmazzák a pénzforgalmi bevételek és kiadások a követelés elengedés miatt könyvelt bevételi és kiadási pénz-forgalmi tételeket, mivel ezek egymást kioltják és valójában technikai elszámolási műveletnek minősülnek, így indokolatlanul változtatják a költségvetési év kiadási és bevételi adatait, hiszen valójában a bevétel soha nem realizálódott, és a költségvetési évben kiadás sem történt, csak elengedtük a követelést.

A nettó működési jövedelmet a tőketörlesztés levonásával a folyó költségvetés egyenlegéből (működési jövedelemből) származtatjuk. Transzfer kiadásoknak nevezzük azokat a folyó és felhalmozási tételeket, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között

Sor- szám	Megnevezés	ezer Ft			
		2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
I.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK	14 108 356	12 991 185	11 221 259	9 433 106
1.	Sajátos folyó bevételek	3 419 953	3 991 328	3 469 270	3 949 588
1.1.	Intézmények működési bevétele	1 543 104	1 424 726	1 622 710	2 666 067
1.2.	Illetékbevételek	1 758 500	2 028 550	1 758 175	1 202 456
1.3.	Helyi adóbevételek és pótlékok	3 147	8 978	30 734	29 821
1.4.	Kamat bevétel működési része	108 838	525 824	57 651	51 244
1.5.	Egyéb folyó működési bevételek	6 364	3 250	0	0
2.	Támogatás értékű működési bevételek	546 825	685 516	372 486	927 202
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	200 787	368 968	88 430	425 769
	többcélú kistérségi társulástól	24 175	27 660	27 986	53 860
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek működésre jóváhagyott része	246 345	14 047	102 601	897 590
4.	Államháztartáson kívülről működési célra átvett pénzeszközök	1 396 637	153 414	320 128	265 502
	ebből:	0	0	0	0
5.	Központi támogatások és átengedett források működési része	8 498 596	8 146 880	6 956 774	3 393 224
	ebből:	0	0	0	0
	SZJA	1 549 780	561 509	567 569	177 522
	önkormányzat és intézmények állami támogatásának működési része	2 756 263	4 059 452	3 345 424	2 859 105
	költségvetési kiegészítések, visszatérülések	0	0	0	0
	társadalombiztosítási alappól	4 192 553	3 525 919	3 043 781	356 597
	bevétel	14 108 356	12 991 185	11 221 259	9 433 106
II.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (kamatkiadás nélkül)	14 239 794	12 591 509	12 971 359	10 329 088
1.	Folyó működési kiadások összesen kamatkiadások nélkül	13 515 795	12 161 759	12 436 026	9 515 882
	ebből:	0	0	0	0
	személyi juttatások	6 323 701	6 270 432	5 843 933	3 984 031
	munkaadót terhelő járulékok	1 926 031	1 873 371	1 609 227	985 096
	dologi kiadások	5 103 161	3 866 220	4 564 471	3 619 338
	egyéb folyó kiadások	159 902	151 736	418 395	927 417
	egyéb folyó működési kiadások	3 000	0	0	0
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	259 228	309 251	240 201	187 532
	ebből:	0	0	0	0
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	166 903	208 240	130 333	94 071
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson belülre	0	0	0	0
	társadalom és szociálpolitikai juttatások	92 325	101 011	109 868	93 461
3.	Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés működési	139 770	64 404	97 694	78 554
4.	Támogatás értékű működési kiadás	325 001	56 095	197 438	547 120
	ebből:	0	0	0	0
	önkormányzatoknak	316 725	23 451	156 133	250 731
	kistérségi társulásoknak	311	8 180	13 453	172 866
	ebből:	0	0	0	0
III.	ADÓSSÁGSZOLGÁLAT	676 232	932 384	175 940	319 196
	tökefelvétel kötelezettség: működési	471 410	195 106	0	0
	felhalmozási	92 495	579 878	32 336	32 337
	kamalfizetési kötelezettség: működési	45 740	6 597	46 767	138 929
	felhalmozási	66 587	150 803	63 339	66 462
	hosszú lejáratú értékpapír beváltása, vásárlása	0	0	33 498	81 468
	beváltás (befektetési célú belföldi)	0	0	33 498	81 468
	vásárlás (befektetési célú)	0	0	0	0
	beváltás (külföldi)	0	0	0	0
IV.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK	2 535 565	1 534 955	3 693 137	4 812 654
1.	Saját felhalmozási és tőkejellegű bevétel	939 954	50 618	508 339	980 460
1.1.	Tárgyi eszközök, immat. javak értékesítése, Áfa visszatérülés	383 631	42 568	214 852	961 079
1.2.	Privatizációból származó bevétel	0	0	0	800
1.3.	Osztalék, részesedések	559	2 459	509	3 559
1.4.	Kamatbevétel felhalmozási része	0	0	288 064	8 127
1.5.	Helyi adók átengedett adók felhalmozási része	0	0	0	0
1.6.	Egyéb folyó felhalmozási bevételek	554 764	5 591	4 914	6 895
2.	Támogatásértékű felhalmozási bevételek	321 880	294 095	884 435	3 185 525
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	156 860	19 473	17 610	72 301
	többcélú kistérségi társulástól	0	0	7 984	580
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek felhalmozásra jóváhagyott része	1 015 836	1 079 465	2 261 704	246 733
4.	Államháztartáson kívülről felhalmozási célra átvett pénzeszközök	62 830	73 960	38 559	205 279
5.	Állami felhalmozási és tőkejellegű bevétel	196 085	36 817	0	194 657
5.1.	EU költségvetésből átvétel	0	0	0	0
5.2.	Önkormányzatok költségvetési támogatása felhalmozási célra	196 085	36 817	0	194 657
V.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK	870 959	789 013	1 989 665	5 717 014
1.	Folyó felhalmozási kiadások kamatkiadások nélkül	814 332	606 845	1 786 880	5 287 566
1.1.	Beruházás, felújítás	769 774	605 745	1 786 480	5 265 436
1.2.	Értékesített tárgyi eszközök eÁfa befizetés	44 558	500	0	10 000
1.3.	Részesedések vásárlása	0	600	400	12 130
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	37 194	104 574	89 406	28 707
	ebből:	0	0	0	0
	felhalmozási célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	33 344	99 774	87 606	24 704
	felhalmozási célú támogatások, kölcsön, kölcsön törlesztése	3 850	4 800	1 800	4 003
3.	Támogatásértékű felhalmozási kiadások	10 500	52 793	98 521	370 669
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoknak és költségvetési szerveinek	10 500	39 293	50 743	309 244
	többcélú kistérségi társulásoknak	0	13 500	0	7 607
4.	Pénzforgalom nélküli kiadások felhalmozásra jóváhagyott része	8 933	24 801	14 858	30 072
VI.	Hitel, kölcsön felvétel	3 259 906	1 424	0	3 083 426
6.1.	rövid lejáratú hitelek felvétele	0	0	0	525 553
6.2.	likvid hitelek felvétele	195 106	0	0	0
6.3.	hosszú lejáratú hitelek felvétele	0	0	0	1 149 155
	Befektetési és hosszú lejáratú értékpapírok kibocsátása, értékesítése	3 064 800	1 424	0	1 408 718
	kibocsátás (befektetési célú belföldi)	3 064 800	0	0	1 408 718
	értékesítés (befektetési célú)	0	1 424	0	0
	kibocsátás (külföldi)	0	0	0	0
6.4.	forrási célú értékpapírok beváltása, vásárlása és a kibocsátása, értékes	0	0	0	0
6.6.	hitelfelvétel külföldről	0	0	0	0
VII.	Finanszírozási pü-i műveletek egyenlege	2 696 001	-773 560	-65 834	2 969 621

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése**

ezer Ft-ban

Fejlesztési feladat megnevezése	Beruházás kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Pécs, Zsolnay Múzeum rekonstrukció	2005.	415 245	216 301	198 944	-					
Baranya Megyei Kórház "A" épület rekonstrukció	2003.	755 437	750 296	5 141	-					
BMÖ Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskolája, Kollégiuma, Mohács tornaterem és tanműhely rekonstrukció	2004.	371 629	330 620	41 009	-					
Támasz Pont - Hajléktalan személyek nappali ellátó rendszerének fejlesztése projekt	2006.	254 300	59 427	194 873	-					
A Dráva-medence komplex ökoturisztikai fejlesztések - Dráva III.	2004.	167 830	104 940	62 890	-					
BMÖ Óvodája, Általános Iskolája, Nevelési Tanácsadója, Kollégiuma és Gyermekotthona, Mohács 2 db lakóotthon rekonstrukció	2007.	35 587	-	35 587	-					
BMÖ Horizont Otthona Szigetvár-Turbépuszta szennyvízhálózat kiépítése	2007.	11 468	-	11 468	-					
BMÖ Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskolája, Kollégiuma, Mohács ingatlan vásárlás	2007.	29 000	-	29 000	-					
Baranyai Élménykörút Orfű Aquapark projekt	2008.	1 612 344	-	1 602 081	10 263		10 263			
Baranyai Élménykörút Orfű Víziturisztikai Központ projekt	2008.	209 376	-	207 710	1 666	798			868	
Dél-Dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont EKF 2010 projekt	2008.	3 462 148	-	3 334 107	128 041	30 969			97 072	
Nagy kiállítótér - Múzeum utca EKF Pécs 2010 projekt	2008.	1 236 325	-	1 139 182	97 143	4 610	5 757		86 776	

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése**

ezer Ft-ban

Fejlesztési feladat megnevezése	Beruházás kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Régészeti Múzeum rekonstrukciója - a beruházás visszamondása megtörtént	2009.	30 710	-	30 710						
Pécs, János u. 22 ingatlan rekonstrukció	2009.	39 461	-	39 461						
BMÖ Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Nevelési Tanácsadója, Kollégiuma és Gyermekotthona, Pécsvárad ingatlan vásárlás	2010.	9 200	-	9 200						
Orfői gátapasztó felújítása	2011.	17 237	-	-	17 237	7 087				10 150
„A Dráva-medence geotermikus energiakészletének felmérése Észak-Szlavónia és a Dél-Dunántúl területén” - Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében	2011.	33 153	-	-	33 153	1 852			31 301	

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése**

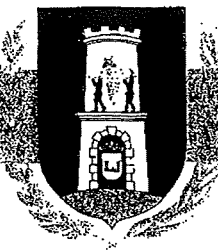
ezer Ft-ban

Fejlesztési feladat megnevezése	Beruházás kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Baranya Megyei Kórház monitor beszerzés	2006.	30 000	30 000							
BMŐ Nagy László Gimnáziuma, Szakközép- és Szakiskolája, Speciális Szakiskolája, Kollégiuma Komló autóbusz beszerzés	2006.	13 606	13 606							
Baranyai Pedagógiai Szakszolgálatok és Szakmai Szolgáltatások Központja Pécs számítástechnikai eszközök beszerzése	2006.	19 369	19 369							
BMŐ Boróka Otthona Helesfa 20 személyes busz beszerzése	2007.	12 779		12 779						
Baranya Megyei Kórház HEFOP 4.4 pályázathoz kapcsolódó beruházás	2008.	134 059		134 059						
Baranya Megyei Kórház Szanatóriumi osztály költözése miatt "K" épület alakítások	2008.	12 349		12 349						
BMŐ Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskolája, Kollégiuma Mohács hegesztő műhely kialakítás	2008.	15 244		15 244						
BMŐ Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskolája, Kollégiuma Mohács hegesztő gépek, berendezések, eszközök	2008.	15 089		15 089						
BMŐ Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskolája, Kollégiuma Mohács informatikai eszközök beszerzése	2008.	22 167		22 167						
BMŐ Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskolája, Kollégiuma Mohács faipari gépek vásárlása	2009.	11 107		11 107						

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése**

ezer Ft-ban

Fejlesztési feladat megnevezése	Beruházás kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
BMŐ Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskolája, Kollégiuma Mohács informatikai és audiovizuális eszközök vásárlása	2009.	16 359		16 359						
BMŐ Gazdasági Igazgatósága Pécs Pécs, Széchenyi tér 9. klíma kiépítés I. ütem	2009.	19 852		19 852						
BMŐ Radnóti Miklós Szakközép- és Szakiskolája, Kollégiuma Mohács hegesztő gépek beszerzése	2010.	14 628		14 628						
10 millió forint alatti beruházások a Hivatalnál	2007-2010.	135 337	-	135 337						
10 millió forint alatti beruházások összesen az intézményekben	2007-2010.	600 122	188 470	411 652						
Összesen		9 762 517	1 713 029	7 761 985	287 503	45 316	16 020	0	216 017	10 150

Eld J.

03

Szám: 256-6/2011
Ügyintéző: Bekk Ferencné

Domokos László
elnök

Állami Számvevőszék

Budapest
Apáczai Cs. J. u. 10
1052

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK	
7172	Érkezett: 2011 JUL 05
Iktatószám:.....	
Melléklet: 3.....	

Lend I.
Weinert J.
Ut. rész

10
07.11.

Tisztelt Domokos László Elnök Úr!

A Baranya Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről szóló „tervezet” jelentését megkaptuk. Megállapításával alapján egyetértve, az előírt határidőben a jelentés tematikáját követve tesszük meg észrevételinket.

Mindenekelőtt kiemelnénk, hogy Önkormányzatunk – a jelentéssel összhangban – nem a anyag gazdálkodása miatt került ebbe a nehéz anyagi helyzetbe. Önkormányzatunk gazdálkodási rendszerének 2009. évi ÁSZ ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására sem szabályszerűségi, sem célszerűségi javaslatot nem tettek.

A megállapításban szereplő adatokhoz tartozóan a következő pontosítást teszem:

I. összegző megállapítások fejezet

- a 2007-2010. között a tárgyi eszközök után elszámolt értékcsökkenés a szerepeltetett 771 millió forint helyett 742 millió forint (12. oldal (4) bekezdés;
- a Baranya Megyei Önkormányzat Nagy László Gimnázium, Szakközép- és Szakiskola, Speciális Szakiskola, Kollégium Komló intézmény 2009. július 1-jétől a „Kökönyösi Oktatási Központ” Szakiskola intézményegységeként a Kökényösi Közoktatási Intézményfenntartó Társulás irányítása alá tartozik. A Társulási Megállapodás értelmében azonban a Társulásba „bévitt” valamennyi intézmény – normatív állami támogatáson és saját bevételeken túli – finanszírozása a korábbi fenntartó önkormányzat feladata. Az 1101 fő tanulólétszámú, komlói középfokú oktatási feladatellátás „címzettje” továbbra is a Baranya Megyei Önkormányzat, ily módon a **komlói középfokú oktatás finanszírozása továbbra is a Baranya Megyei Önkormányzat kötelezettsége**. A Baranya Megyei Önkormányzat költségvetésében az intézmény költségvetése valóban nem jelenik meg, a központi forrásokkal és saját bevételekkel nem fedezett **kiadások forrását** azonban továbbra is a **Baranya Megyei Önkormányzat biztosítja a speciális célú támogatások között**. Így az átadás tényleges megtakarítást nem eredményezett. Ennek következtében nem helytálló a jelentés 12. oldalának megállapítása, mely szerint „A működési kiadások növekedése amellettt következett be, hogy a feladatellátás változásának hatására több tanuló oktatását adták át, mint ahányat átvettek.”

II. részletes megállapítások fejezet

- „Az átadott feladatok között szerepelt a Kórház....., valamint egy közoktatási intézmény 1101 fő tanuló létszámmal.” mondat nem helytálló a I. (2) bekezdésében indokoltak miatt;

- „A legmagasabb bekerülési költségű (34 621 millió Ft)...” – az összeg nagysága tévesen került megállapításra, a jó összeg 34 millió forint (29. oldal (3) bekezdés;
- a I. (2) bekezdésében jelzett indok miatt nem helytálló az átadott feladatokhoz kapcsolódó megtakarításokra vonatkozó megállapítás a 38. oldalon , mely szerint „Az Önkormányzat gazdálkodásában a 2007-2010. években – kimutatása szerint – az átvett feladatok összesen 988 millió forint kiadási többletet, *valamint az átadott feladatok – az egészségügyi feladaton felül – összesen 532 millió forint kiadási megtakarítást jelentettek*”. Továbbá a 39. oldalon : „Az Önkormányzat a feladatátadás hatásaként 507 millió Ft kiadási megtakarítást mutatott ki.”
- A Baranya Megyei Kórházzal kapcsolatosan – tekintettel arra, hogy költségvetésünk helyzetét, eladósodottságunk mértékét nagyban befolyásolta - nagyon sok megállapítást tartalmaz a jelentés. Ezek között a 39. oldal (3) bekezdésében szerepel az a mondat, hogy „ A feladatátadás kiadáscsökkentő hatását nem számszerűsítették...” Az átadást megelőzően közgyűlési előterjesztésekben is bemutatott módon rengeteg pénzügyi kimutatás, hatáselemzés, költséghatékonysági számítás készült, ezekben nevesítetten valóban „kiadáscsökkentő hatás” nem szerepel, azonban ezek csökkentő tételként jelentek meg a Baranya Megyei Önkormányzatot terhelő kötelezettségek megállapításakor, amelyeket a kimutatások, elemzések, költségvetések tartalmaznak. A további – racionalizálási intézkedéseket is tartalmazó - feladatellátáshoz kapcsolódó kiadáscsökkenés pedig már a Pécsi Tudományegyetem működésében számszerűsíthető;
- A 40. oldal (3) bekezdésében a gyógypedagógiai intézményeket érintő átszervezésre vonatkozó megállapítás, hogy „...hatása – az Önkormányzat anyagai szerint – 3 millió Ft kiadási megtakarításban jelentkezett.” Ez az összeg csak a 2010-ben realizált dologi megtakarítás. Személyi juttatásokkal és járulékokkal együtt ezen átszervezés összesen 2010-ben 11.670 ezer forint, 2011-ben (egy teljes évet nézve) 53.207 ezer Ft megtakarítást eredményezett;
- A 43. oldal utolsó bekezdésében található megállapítást, miszerint „Az átszervezések, a takarékosági intézkedések szakmai feladatellátásra gyakorolt hatását nem vizsgálták, erről belső ellenőrzési jelentések nem állnak rendelkezésre.” pontosítanánk. Belső ellenőrzés keretében nem vizsgáltuk (belső ellenőrzési jelentések nem készültek) e témában, az átszervezésekhez azonban a hivatal munkatársai, valamint az intézmények vezetői, illetve egyes esetekben külső szakértők bevonásával készültek vizsgálatok, az esetek egy részében alternatív megoldási javaslatokat tartalmazó anyagok, illetve pénzügyi elemzések, ezek eredményét a döntés előkészítő, illetve költségvetési előterjesztések bemutatták. A takarékosági intézkedések a költségvetési egyeztető tárgyalásokon az intézményvezető szakmai elképzelései, felülvizsgálatai (sokszor több forduló tárgyalások) alapján alakultak ki, közgyűlési döntés alapján intézkedési terveken alapulnak, amelyekhez – szakmai elemeket is tartalmazó – felülvizsgálati kötelezettség kapcsolódik.

Javaslatuk 2. és 3. pontjában leírtakhoz kapcsolódóan szeretném tájékoztatni, hogy Önkormányzatunk a 2011. évi költségvetése is jelentős korlátokkal készült. A költségvetési egyensúly biztosítását segítő főbb intézkedések az alábbiak voltak:

- hivatal és az intézmények kiadásainak jelentős csökkentése, létszámleépítések,
- közgyűlés kiadásainak felülvizsgálata, csökkentése,
- támogatások szűkítése, megszüntetése,
- saját fejlesztési kiadások korlátozása
- önként vállalt feladatok minimalizálása (99 %-ban kötelező feladatot látunk el).

A 2011. évi elfogadott költségvetésünk egy gazdasági számításokkal alátámasztott cselekvési, intézkedési terv. Közgyűlésünknek rendszeresen (féléves, háromnegyedéves és év végi beszámolók formájában) beszámolunk a költségvetésünk, pénzügyi helyzetünk adott időpontra vonatkozó helyzetéről. Önkormányzati rendeletünk kiterjed az adott évi és a többéves kihatással járó pénzügyi kötelezettségeink finanszírozásának kezelésére és a forrás biztosítására. Kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedéseinkkel a központi intézkedések hatására csökkenő bevételeket ellensúlyozni nem tudtuk.

A tervezési folyamatokat, további racionalizálási elképzeléseink megvalósítását gátolja a jelenlegi bizonytalanság a jövőbeni feladatellátásunkat illetően. Ezért az idei éven túlmutató, hosszabb távra szóló pénzügyi intézkedési tervet a sarkalatos törvények hatálybalépését követően célszerű elkészíteni.

A fent leírtak alapján Önkormányzatunk a 2011. évi költségvetés elfogadásával teljesítette a 2. és 3. pontban leírtakat.

A 4. pontban megfogalmazott értékcsökkenési leírás összegének visszapótlását jelen helyzetünkben nem áll módunkban finanszírozni.

Összegzőként elmondható, hogy az összeállított anyag valós képet mutat Önkormányzatunk jelen pénzügyi helyzetéről és a megállapításai is – a fenti kiegészítések módosításával – igazak, azonban a javaslatukban megfogalmazottak nem ezt tükrözik, hanem egy általános megállapítást tartalmaz.

Forráshiányunk kialakulásában – megállapításukban is szereplően – leginkább az illetékbevételek, valamint a központi forráskivonás hatására az átengedett szja és az állami támogatások jelentős csökkenése játszott szerepet.

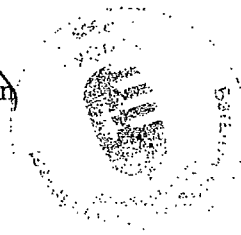
Ezen kieséseket tetézte a Baranya Megyei Kórház teljes integrációjával kapcsolatos költségek kérdése. Az uralhatatlanná vált veszteségek miatt kezdtük meg az integrációt a Pécsi Tudományegyetemmel közösen. A Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése 114/2009. (XI.6. Kgy. határozatával fogadta el az egészségügyi integrációhoz kapcsolódó alapszerződéseket, amelyek szerint 2010 január elsejétől a megyei kórház működtetését legkevesebb 15 évre a PTE egyetemi klinikahálózata vette át, a kórház ingatlanjainak tulajdonjoga a közgyűlés kezében maradt, az egyetem a vagyon nagy részét vagyonkezelésbe illetve kisebb, főleg kisértékű eszköz részét tulajdonba kapta. A Kórház működésére 2007-2010. évekre vonatkozóan 3.576 millió forint került kifizetésre.

Tisztelettel kérem, hogy a végleges jelentést a javaslataink és kiegészítéseink figyelembevételével szíveskedjenek elkészíteni.

Pécs, 2011. június 29.

Köszönettel:

Horváth Zoltán

Melléklet: 3 db.

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

E L N Ö K

Ikt.szám: V-3010-10 /2011.

Horváth Zoltán úr

elnök

Baranya Megyei Önkormányzat

Pécs

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönettel vettem Baranya Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről szóló jelentés-tervezethez megküldött pontosító észrevételeit és megállapítását, amely szerint a jelentés valós képet mutat az Önkormányzat pénzügyi helyzetéről. Pontosító észrevételeire az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 29. § (3) bekezdése alapján az alábbi választ adom.

1. A közbenső egyeztetés során az elnök által tett észrevétel szerint:

„I. (1) bekezdés: A 2007-2010. között a tárgyi eszközök után elszámolt értékcsökkenés a szerepeltetett 771 millió forint helyett 742 millió forint (12. oldal (4) bekezdés.”

Az észrevétel megalapozott, a 2007-2010 között elszámolt értékcsökkenést 742 millió Ft-ra módosítjuk.

2. A közbenső egyeztetés során az elnök által tett észrevétel szerint:

*„I. (2) bekezdés: A Baranya Megyei Önkormányzat Nagy László Gimnázium, Szakközép- és Szakiskola, Speciális Szakiskola, Kollégium Komló intézmény 2009. július 1-jétől a „Kökönyösi Oktatási Központ” Szakiskola intézményegységként a Kökényösi Közoktatási Intézményfenntartó Társulás irányítása alá tartozik. A Társulási Megállapodás értelmében azonban a Társulásba „bevitt” valamennyi intézmény – normatív állami támogatáson és saját bevételeken túli – finanszírozása a korábbi fenntartó önkormányzat feladata. Az 1101 fő tanulólétszámú, komlói középfokú oktatási feladatellátás „címzettje” továbbra is a Baranya Megyei Önkormányzat, ily módon a **Komlói középfokú oktatás finanszírozása továbbra is a Baranya Megyei Önkormányzat kötelezettsége.** A Baranya Megyei Önkormányzat költségvetésében az intézmény költségvetése valóban nem jelenik meg, a központi forrásokkal és saját bevételekkel nem fedezett kiadások forrását azonban továbbra is a **Baranya Megyei Önkormányzat biztosítja a speciális célú támogatások között.** Így az átadás tényleges megtakarítást nem eredményezett. Ennek következtében nem helytálló a jelentés 12. oldalának megállapítása, mely szerint „A működési kiadások növekedése amellet következett be, hogy a feladatellátás változásának hatására több tanuló oktatását adták át, mint ahányat átvettek.”*

Megállapításunkat fenntartjuk, mivel nem mond ellent a levelükben leírtaknak. A jelentés 2.3. fejezetében részletesen bemutatjuk a Kórház nélküli működési kiadások 2009-ről 2010-re történő 2525 millió Ft növekedését okozó tényezőket. A működési kiadások annak ellenére növekedtek, hogy a működési célú pénzeszköz átadások a 2009-ről a 2010-re 36 millió Ft-tal csökkentek. Ebből következően a működési kiadások növekedését nem az átadott 1101 fő tanulólétszámmal összefüggő speciális célú támogatás okozta.

3. A közbenső egyeztetés során az elnök által tett észrevétel szerint:

„II. (1) bekezdés: „Az átadott feladatok között szerepelt a Kórház..., valamint egy közoktatási intézmény 1101 fő tanuló létszámmal.” mondat nem helytálló a I. (2) bekezdésében indokoltak miatt.”

Az észrevétel nem megalapozott, mivel nem támasztja alá az Önkormányzat által kitöltött és aláírt kimutatás. Az Önkormányzat a 29. számú munkalapon, valamint a 17. számú munkalap 2.3. sorában átadott feladatként rögzítette a BMÖ Nagy László Gimnázium, Szakközép- és Szakiskola, Speciális Szakiskola, Kollégium intézményének társulásos formában való fenntartását 1101 fő tanulólétszámmal, melyet a jelentés írásakor figyelembe vettünk. Tekintettel arra, hogy a hivatkozott intézmény a „Kökönyösi Oktatási Központ” tagintézménye lett, melynek a Kökönyösi Közoktatási Intézményfenntartó Társulás a fenntartója és költségvetése Komló Város Önkormányzata költségvetése részét képezi, elfogadtuk a hivatkozott intézmény átadását átadott feladatként.

4. A közbenső egyeztetés során az elnök által tett észrevétel szerint:

„II. (2) bekezdés: „A legmagasabb bekerülési költségű (34 621 millió Ft)...” – az összeg nagysága tévesen került megállapításra, a jó összeg 34 millió forint (29. oldal (3) bekezdés.”

Az észrevétel alapján a jelentés 3. számú mellékletében rögzítetteket figyelembe véve a bekerülési költséget 3462 millió Ft-ra módosítjuk.

5. A közbenső egyeztetés során az elnök által tett észrevétel szerint:

„II. (3) bekezdés: A I. (2) bekezdésben jelzett indok miatt nem helytálló az átadott feladatokhoz kapcsolódó megtakarításokra vonatkozó megállapítás a 38. oldalon, mely szerint „Az Önkormányzat gazdálkodásában a 2007-2010. években - kimutatása szerint – az átvett feladatok összesen 988 millió forint kiadási többletet, valamint az átadott feladatok – az egészségügyi feladaton felül – összesen 532 millió forint kiadási megtakarítást jelentettek”. Továbbá a 39. oldalon: „Az Önkormányzat a feladatátadás hatásaként 507 millió Ft kiadási megtakarítást mutatott ki.”

Az észrevétel alapján a kiadási megtakarítást kiadás csökkenésre változtatjuk.

6. A közbenső egyeztetés során az elnök által tett észrevétel szerint:

„II. (4) bekezdés: A Baranya Megyei Kórházzal kapcsolatosan – tekintettel arra, hogy költségvetésünk helyzetét, eladósodottságunk mértékét nagyban befolyásolta – nagyon sok megállapítást tartalmaz a jelentés. Ezek között a 39. oldal (3) bekezdésében szerepel az a mondat, hogy „A feladatátadás kiadáscsökkentő hatását nem számszerűsítették, ...” Az átadást megelőzően közgyűlési előterjesztésekben is bemutatott módon rengeteg pénzügyi kimutatás, hatáselemzés, költséghatékonysági számítás készült, ezekben nevesítetten valóban „kiadáscsökkentő hatás” nem szerepel, azonban ezek csökkentő tételként jelentek meg a Baranya Megyei Önkormányzatot terhelő kötelezettségek megállapításakor, amelyeket a kimutatások, elemzések, költségvetések tartalmaznak. A további – racionalizálási intézkedéseket is tartalmazó – feladatellátáshoz kapcsolódó kiadáscsökkenés pedig már a Pécsi tudományegyetem működésében számszerűsíthető.”

Az észrevétel részben megalapozott, mert ugyan a feladatátadást megelőzően költséghatékonysági számításokat, hatáselemzéseket végeztek, amelyek a Közgyűlés döntésének alapjául szolgáltak, azonban az Önkormányzat a Kórházzal kapcsolatos intézkedések hatását sem a 17. számú munkalapon, sem az észrevételben nem mutatta be. Mindezekre tekintettel a jelentés véglegesítésénél észrevételét figyelembe vesszük.

7. A közbenső egyeztetés során az elnök által tett észrevétel szerint:

„II. (5) bekezdés: A 40. oldal (3) bekezdésében a gyógypedagógiai intézményeket érintő átszervezésre vonatkozó megállapítás, hogy „...hatása – az Önkormányzat anyagai szerint – 3 millió Ft kiadási megtakarításban jelentkezett.” Ez az összeg csak a 2010-ben realizált dologi megtakarítás. Személyi juttatásokkal és járulékokkal együtt ezen átszervezés összesen 2010-ben 11 670 ezer forint, 2011-ben (egy teljes évet nézve) 53 207 ezer Ft megtakarítást eredményezett.”

Az Önkormányzat a 17. számú munkalap 14. sorában a hivatkozott intézmények átszervezése tekintetében mindössze 3 millió Ft dologi kiadási megtakarítást mutatott ki, mely nem támasztja alá az észrevételében leírtakat. A közbenső egyeztetés során az Önkormányzat tájékoztatása szerint a 17. számú munkalap 14. sorában téves határozatszámra hivatkozott (a 33/2010. (IV. 29) helyett 23/2010. (IV. 19.) határozat szám szerepelt) az érintett intézmények átszervezése döntésénél, ezért nem volt beazonosítható, hogy a személyi juttatások, járulékok kiadási megtakarításait a 17. számú munkalap 4.1. sorában vették számba. Mindezekre tekintettel a jelentés véglegesítésénél észrevételét figyelembe vesszük.

8. A közbenső egyeztetés során az elnök által tett észrevétel szerint:

„II. (6) bekezdés: A 43. oldal utolsó bekezdésében található megállapítást, miszerint „Az átszervezések, a takarékosági intézkedések szakmai feladatellátásra gyakorolt hatását nem vizsgálták, erről belső ellenőrzési jelentések nem állnak rendelkezésre.” pontosítanánk. Belső ellenőrzés keretében nem vizsgáltuk (belső ellenőrzési jelentések nem készültek) e témában, az átszervezésekhez azonban a hivatal munkatársai, valamint az intézmények vezetői, illetve egyes esetekben külső szakértők bevonásával készültek vizsgálatok, az esetek egy részében alternatív megoldási javaslatokat tartalmazó anyagok, illetve pénzügyi elemzések, ezek eredményét a döntés előkészítő, illetve költségvetési előterjesztések bemutatták. A takarékosági intézkedések

a költségvetési egyeztető tárgyalásokon az intézményvezető szakmai elképzelései, felülvizsgálatai (sokszor több fordulós tárgyalások) alapján alakultak ki, közgyűlési döntés alapján intézkedési terveken alapulnak, amelyekhez – szakmai elemeket is tartalmazó – felülvizsgálati kötelezettség kapcsolódik.”

Az észrevétel alapján a jelentés 43. oldal utolsó bekezdésében szereplő megállapításunkat pontosítjuk.

9. A közbenső egyeztetés során az elnök által tett észrevétel szerint:

„3. oldal (3) bekezdés): A 4. pontban megfogalmazott értékcsökkenési leírás összegének visszapótlását jelen helyzetünkben nem áll módunkban finanszírozni.”

Javaslatunkat a hivatkozott forráshiány ellenére fenntartjuk. A javaslatban a Közgyűlés elé terjesztendő költségvetési rendeletekben kértük az értékcsökkenési leírás összegének és az ezzel arányban az elhasználódott eszközök pótlásának forrásigénye és lehetősége bemutatást, amely nem mond ellent megállapításuknak, hogy jelenleg a visszapótlást nem tudják finanszírozni.

Köszönettel vettem a költségvetési egyensúly biztosítását segítő 2011. évi intézkedések bemutatását, amelyeket azonban a jelentésbe nem építünk be.

Budapest, 2011. december "13".

Tisztelettel:

Domokos László

Melléklet: jelentés